КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

Архітектурний
(факультет)
Дизайну
(назва кафедри)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

ДО АТЕСТАЦІЙНОЇ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ

НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТРА

на тему:

«Особливості використання природних матеріалів в інтер'єрах приміщень для оздоровлення і відпочинку»

Шендрик Ілля Васильович
(прізвище, ім'я та по батькові студента повністю)

Київ 2023 р.

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

Архітектурний
(факультет)
Дизайну
(назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри Юлія ТРЕТЯК

_____2023 року

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

ДО АТЕСТАЦІЙНОЇ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТРА

«Особливості використання природних матеріалів в інтер'єрах приміщень для оздоровлення і відпочинку»
(назва)

Виконав студент групи ДНм-23-1

022 – Дизайн
(спеціальність)
Середовищний і промисловий дизайн
(спеціалізація)
Шендрик Ілля Васильович
(прізвище, ім'я та по батькові повністю)
Керівник Третяк Ю.В.
(прізвище та ініціали)
Доктор арх., професор
(вчене звання, науковий ступінь)
Ідентичність підтверджую

Київ 2023 р.

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

Факультет: архітектурний Кафедра: Дизайну

Освітній рівень: «магістр за ОПП»

Спеціальність: 022 «Дизайн»

Спеціалізація: Середовищний і промисловий дизайн

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету
Кащенко О.В.
_____ 2023 р.

З А В Д А Н Н Я

ДО ВИКОНАННЯ АТЕСТАЦІЙНОЇ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТРА

Шендрик Ілля Васильович

(прізвище, ім'я та по батькові студента)

1. Тема роботи «Особливості використання природних матеріалів в інтер'єрах приміщень для оздоровлення і відпочинку»

затверджена наказом ректора КНУБА № 2409/2 від «12»09 2023 року

2. Керівник роботи
проф.Третяк Ю.В.
(прізвище, ім'я та по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

3. Строк подання студентом роботи до захисту

4. Зміст пояснювальної записки за розділами:

Р. 1. Теоретичні і нормативні засади дизайну інтер'єрів та обладнання приміщень для оздоровлення та відпочинку.

Р. 2. Досвід проєктування інтер'єрного середовища будівель оздоровчих центрів з використанням природних матеріалів.

Р. 3. Особливості використання природних матеріалів в інтер'єрах будівель для оздоровлення і відпочинку.

Р. 4. Прийоми і засоби проєктування інтер'єрів центрів для оздоровлення та відпочинку (на прикладі центру оздоровлення і відпочинку в м. Краматорськ).

5. Графічний матеріал за розділами

Р. 1. Рисунки зі схемами, креслення ергономіки.

Р. 2. Рисунки з прикладами екстер'єру та інтер’єру вітчизняного та закордонного досвіду.

Р. 3. Рисунки зі схемами, таблиці.

Р. 4. Вихідні дані проєкту, ситуаційний план, генплан, креслення планів будівлі та приміщень, рисунок з схемою функціонального зонування, план зонування приміщень, розгортки, перспективні зображення екстер’єру та інтер’єру.

Р. 5. Перспективні зображення елементу меблів, креслення елементу меблів, ергономіка.

6. Календарний план виконання роботи: а) наукова частина; б) практична частина.

Види робіт та їх зміст	Дата виконання
Реферат, Клаузура.	10.10.23
Розділ 1. Ескіз-ідея проєкту.	23.10.23
Розділ 2. Робочий ескіз.	13.11.23
Розділ 3, 4. Проєкт інтер’єру.	27.11.23
Розділ 5. Проєкт елементу умеблювання	4.12.23
Остаточне оформлення роботи	14.12.23
Направлення роботи на рецензування, перевірку на плагіат	12.12.23
Попередній захист роботи на кафедрі	14.12.23
Захист роботи перед АЕК	20-21.12.2023

7. Консультанти розділів атестаційної випускної роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Перевірив	
		дата	підпис
Розділ 1.			
Розділ 2.			
Розділ 3.			
Розділ 4.			
Розділ 5			

9. Дата видачі завдання _____27.09.2023_____

Зав. Кафедри _____ Третяк Ю.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник _____ _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Студент _____ _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

ВСТУП……....7

РОЗДІЛ І. ТЕОРЕТИЧНІ І НОРМАТИВНІ ЗАСАДИ ДИЗАЙНУ ІНТЕР'ЄРІВ ТА ОБЛАДНАННЯ ПРИМІЩЕНЬ ДЛЯ ОЗДОРОВЛЕННЯ ТА ВІДПОЧИНКУ.

1.1. Історія розвитку оздоровчих установ. Аналітичний огляд наукових праць по темі диплому…… ...12

1.2. Норми проєктування внутрішнього середовища оздоровчих центрів

Висновки до розділу 1……..…26

РОЗДІЛ ІІ. ДОСВІД ПРОЄКТУВАННЯ ІНТЕР'ЄРНОГО СЕРЕДОВИЩА БУДІВЕЛЬ ОЗДОРОВЧИХ ЦЕНТРІВ З ВИКОРИСТАННЯМ ПРИРОДНИХ МАТЕРІАЛІВ.

2.1. Аналіз вітчизняного досвіду в проєктуванні та використанні природних матеріалів в інтер'єрах приміщень оздоровлення і відпочинку....28

2.2. Аналіз закордонного досвіду в проєктуванні та використанні природних матеріалів в інтер'єрах приміщень оздоровлення і відпочинку..37

Висновки до розділу 2.....51

РОЗДІЛ ІІІ. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНИХ МАТЕРІАЛІВ В ІНТЕР'ЄРАХ БУДІВЕЛЬ ДЛЯ ОЗДОРОВЛЕННЯ І ВІДПОЧИНКУ……....53

3.1. Класифікація приміщень будівель центрів для оздоровлення та відпочинку.....55

3.2. Зовнішні та внутрішні фактори впливу формування інтер'єрів приміщень для оздоровлення та відпочинку.....61

3.3. Властивості дизайну інтер'єрів та обладнання приміщень установ для оздоровлення та відпочинку з використанням природних матеріалів……..…68

Висновки до розділу 3……..…….73

РОЗДІЛ ІV. ПРИЙОМИ І ЗАСОБИ ПРОЄКТУВАННЯ ІНТЕР'ЄРІВ ЦЕНТРІВ ДЛЯ ОЗДОРОВЛЕННЯ ТА ВІДПОЧИНКУ (НА ПРИКЛАДІ ЦЕНТРУ ОЗДОРОВЛЕННЯ І ВІДПОЧИНКУ В М. КРАМАТОРСЬК).

4.1. Вихідні дані для проєктування. Концепція інтер’єрного середовища для оздоровлення з використанням природних матеріалів……..75
4.2. Функціонально-планувальне рішення приміщень.....78
4.3. Просторове та композиційне рішення приміщень: пропорції, колористика, оздоблювальні матеріали, освітлення, стилістика та художній образ.
Висновки до розділу 4. ……..95
РОЗДІЛ V. ДИЗАЙН-РОЗРОБКА БАРНОЇ СТІЙКИ ДЛЯ ФІТОБАРУ.
5.1. Функціональні, технологічні, конструктивні, конструктивні особливості……96
5.2. Матеріали, колір, стилістика……..…98
Висновки до розділу 5…….101
ЗАГАЛЬНИЙ ВИСНОВОК…….…….…….102
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ……...104
Додатки……107

ВСТУП

Актуальність теми дослідження полягає в тому, що на сьогоднішній день, проблеми зі здоров'ям людини фізичним та психологічним, займають вкрай важливу і справді значиму позицію у суспільстві. У зв'язку зі складною обстановкою на сьогоднішній день, всім людям обов'язково потрібне відвідування закладів для оздоровлення свого організму як у психологічному, так і у фізичному. Саме заклади оздоровлення та відпочинку зможуть посприяти покращенню стану людини та закрити цю саму важливу необхідність людини. Людина, здоров'я і природа - це взаємопов’язані частини нашого життя. Людина завжди відчуває потяг і любов до природи, тому використання та застосування в інтер'єрі у закладах оздоровчої спрямованості саме натуральних матеріалів ніколи не втратить своєї актуальності. Існує безліч різних стилів і способів дизайну та модернізації інтер’єрів оздоровлення і відпочинку, але практично всі вони більшою чи меншою мірою включають і не обходяться без використання будь-яких натуральних матеріалів. Натуральні природні матеріали активно і широко використовуються в архітектурі, дизайні, формуванні внутрішнього простору громадських будівель, а саме будівель з оздоровчим напрямком, і є одним з найпрактичніших і найдовговічніших типів матеріалів на сьогоднішній день [1]. Застосування природних матеріалів дозволяють зробити середовище оздоровчих закладів та закладів відпочинку екологічно чистим і привнести в інтер’єр почуття природності. Саме за допомогою природних матеріалів можна легко створювати комфортне середовище для діяльності та перебування людини саме у закладах оздоровлення і відпочинку. Натуральні матеріали довговічні, відносно прості у догляді та добре реставруються у разі потреби. Натуральні матеріали роблять суспільний простір більш динамічним. Використання в інтер'єрі натуральних матеріалів з різним кольором і текстурою поверхні привносить в інтер'єр динаміку і допомагає справити позитивне враження на людину, що перебуває у закладі оздоровлення та відпочинку. Натуральні матеріали поєднують у собі властивості якості, довговічності, практичності та створюють відчуття тепла та затишку у приміщенні. Активне використання та

комбінування різних натуральних матеріалів дозволяють формувати тактильні поверхні, які у свою чергу не дають приміщенню виглядати одноманітно. Саме натуральні матеріали є єдиним унікальним типом матеріалів, так як можуть використовуватися і органічно поєднуватись практично з усіма існуючими стилями дизайну, це робить даний тип матеріалом найбільш універсальним вибором серед усіх існуючих [2]. Саме натуральні матеріали роблять простір закладів оздоровлення і відпочинку по-справжньому живим, адже всі матеріали створені природою. Використання даного типу матеріалів у оздобленні інтер'єрів та застосування у внутрішньому просторі закладах оздоровлення і відпочинку є дуже затребуваною, істотною та актуальною темою в дизайні.

Постановка проблематики.

Затребуваність людей в оздоровленні свого організму, як у психологічному, так і у фізичному планах, є вкрай необхідною, у будь-якому віці, і на будь-якому етапі життя. Раніше в нашій країні не виділялося належної уваги, закладам у яких функціональна спрямованість була зосереджена на комплексному покращенні здоров'я та відпочинку людини. Це питання вирішувалося у межах закладів виключно медичного характеру, чи центрів дозвілля. На сьогоднішній день в Україні є велика нестача кількості закладів комплексного покращення здоров'я та відпочинку людини. Ця проблема сьогодні вкрай актуальна, оскільки за останні роки у зв'язку з безліччю факторів, фізичний, психологічний та емоційний стан людей було порушено, і потребує відновлення, для подальшого комфортного життя та існування в суспільстві. У цій проблемі центри та заклади, функція яких зосереджена на оздоровленні та відпочинку людини, можуть сприяти поліпшенню поточної ситуації.

Мета дослідження: визначення особливостей проєктування інтер’єрів та обладнання приміщень для оздоровлення та відпочинку з використанням природних матеріалів.

Завдання дослідження:

- Розібрати та проаналізувати актуальність проблеми формування безпечності громадських приміщень оздоровчих закладів.
- Дослідити аналоги українських та іноземних закладів оздоровлення та відпочинку.
- Проаналізувати головні аспекти громадських приміщень, що розробляються у форматі закладів оздоровлення та відпочинку.
- Виявити вимоги та норми до розташування та навколишнього середовища будівлі, відповідно до існуючої інфраструктури.
- Проаналізувати планувальні рішення та функціональний поділ за допомогою зонування приміщень та композиційні рішення у проектуванні та дизайні інтер'єрів закладів оздоровлення та відпочинку з урахуванням норм та принципів інклюзивності.
- Визначити головні особливості обладнання будівель в приміщеннях інтер’єрів з урахуванням функціоналу та специфіки проєктуємого закладу.
- Виявити та дослідити норми и методи проектування інтер’єрів закладів оздоровлення та відпочинку.
- Провести аналіз та визначити особливості фактори та вимоги, які безпосередньо маю вплив на проектування закладів оздоровлення та відпочинку.
- розробити рекомендації до формування безпечного та функціонального простору, з урахуванням естетики та ергономіки, а також вказати та визначити вимоги до створення інтер'єрів та оздоровлення та відпочинку.

Об’єкт дослідження – інтер’єри та обладнання приміщень для оздоровлення і відпочинку з використанням природних матеріалів.

Предмет дослідження – особливості дизайну інтер’єрів та обладнання приміщень для оздоровлення та відпочинку з використанням природних матеріалів.

Методологія досліджень

Подані та описані формати методології сприяють детальному аналізу

розвитку сфери оздоровлення та відпочинку суспільства. Для дослідження з наукового боку сфери дизайну внутрішніх просторів, інтер'єрів та обладнання зокрема для оздоровлення людини були встановлені певні методи досліджень.:

- Аналітична методологія
- Історична методологія
- Методологія відстеження
- Методологія зіставлень
- Методологія конкретизації від загального до детального
- Методологія зорового чи образотворчого дослідження
- Методологія штурму мозку.
- Методологія моделювання та конструювання
- Антропотехнічна методологія
- Методологія ідеалізму об'єкту дослідження

Методологія діалектики дослідження

Наукова новизна полягає у:

- Виявлення та демонстрації особливостей у дизайні внутрішніх просторів інтер'єрів, а також обладнання із застосуванням природних матеріалів для закладів оздоровлення та відпочинку;
- Збільшенні та розвитку визначальних факторів у проектуванні закладів оздоровлення та відпочинку;
- Удосконалення факторів та особливостей комплексної систематизації різновидів оздоровлення, та форматів створення інтер'єрів приміщень громадського призначення у сучасних закладах оздоровлення та відпочинку;
- Поліпшенню та модернізації форматів з використання природних матеріалів, композиційних рішень, функціонально-планувальних, просторових та колірних принципів, в умовах формування інтер'єрів закладів оздоровлення та відпочинку.

Практичне значення отриманих результатів дослідження. Предметом досліджень даної роботи є практичне і теоретичне використання у сфері

проектування та дизайну інтер'єрів та обладнання для внутрішніх просторів громадських закладів оздоровлення та відпочинку. Використання результатів даного дослідження проявляється у систематизації, комплексності, функціонального розподілу, органічно продуманого простору з урахуванням ергономіки, естетики із застосуванням природних матеріалів, при якому в даному форматі є незвичним та креативним підходом для створення просторів типових медичних закладів. Одним із головних формотворчих ідей подібних закладів є не лише оздоровлення, а й спосіб альтернативного проведення часу та відпочинку людини.

Апробація результатів роботи

У 2023 році написав наукову статтю на тему «Можливості сучасних комп'ютерних технологій з використанням штучного інтелекту у створенні об’єктів образотворчого мистецтва» яка була опублікована у Науковому рецензованому журналі, що входить до категорії «Б» («Переліку фахових видань України»);

У 2023 році взяв участь у роботі ІІ Міжнародної науково-практичної конференції «Інновації в архітектурі, дизайні та мистецтві» в тезі «Екологічні тенденції дизайну інтер’єрів приміщень закладів для оздоровлення та відпочинку»

У 2023 році взяв участь у VII Міжнародній науково-практичній конференції «Актуальні проблеми розвитку українського та зарубіжного мистецтв: культурологічний, мистецтвознавчий, педагогічний аспекти» в тезі «Вплив штучного інтелекту на інновації у сфері дизайну та мистецтва»

Обсяг та структура дослідження: дипломна магістерська робота складається з теоретичної частини, яка містить вступ, п’ять розділів, висновки, список використаних джерел, ілюстрації.

РОЗДІЛ І. ТЕОРЕТИЧНІ І НОРМАТИВНІ ЗАСАДИ ДИЗАЙНУ ІНТЕР'ЄРІВ ТА ОБЛАДНАННЯ ПРИМІЩЕНЬ ДЛЯ ОЗДОРОВЛЕННЯ ТА ВІДПОЧИНКУ.

1.1. Історія розвитку оздоровчих закладів. Аналітичний огляд наукових праць на тему диплому.

Термін "оздоровлення" (походить від лат.: "recuperatio* - зворотне одержання; повернення, поповнення, відшкодування. Початкова прист. "re" - повторення дії знову, поповнення енергії) означає і регенерацію та відновлення психологічного здоров'я та фізичного стану, здібностей, ресурсу та енергії. Даному терміну властиво використовуватися у різних сферах діяльності і суспільства загалом. Таких як політична сфера, сфера інтелектуальної, творчої та спортивної сфер.

Також існує термін як синонім оздоровлення «катарсіс» - як очищення, оздоровлення, процес вивільнення енергії та накопичених емоцій. Оздоровлення також передбачає вирішення внутрішніх конфліктів і піднесення. Вкрай важливим в даному аспекті є виникнення оздоровлення в процесі самовираження, також зіставляючи цю модель через мистецтво, факторів сприйняття різних творів мистецтва і виразів творчості [3].

В античній філософії термін оздоровлення використовувався для позначення різних процесів в результаті очищення, що полегшує і покращує вплив на психологічне і фізичне здоров'я людини в різних його проявах. Також це поняття має свій слід у давньогрецькій історії формуванні естетичності. Вплив за принципом естетики на людське мистецтво, що й характеризує його естетичні форми. Даний термін заперечувався досить у багатьох форматах та його проявах. Властивий очищенню душевних переживань, піднесенні розуму людини, розвиток і здатність до облагородження його почуттів, а також у фізіологічних проявах, таких як полегшення після вкрай різкого і потужного чутливого напруження. А також у медичних його формотворчих.

Також цей термін застосовувався Аристотелем у різних працях про

трагедію. У цьому розумінні трагедія викликає і сприяє співчуттю, страху, і змушує глядача співпереживати, при цьому очищуючи його душу, роблячи його сильнішим і виховуючи в ньому стійкість. У сучасній психології (психоаналізі, тілесної терапії зокрема) даний термін як катарсис (оздоровлення) сприймають як самобутній процес, або процес комплексного формату вивільнення сконцентрованої психічної енергії, розслаблення навантаження та зняття емоційного затискача, який безпосередньо сприяє зменшенню тривоги і зменшенню тривоги і з. Безпосередньо провідним лікувальним ефектом, що супроводжується, і поліпшенню здоров'я людини.

Оздоровлення у сфері медицини, визначається як процедура відновлення та покращення фізичного та психологічного здоров'я людини. Вчені виявили ряд факторів визначення терміну оздоровлення, який досліджує процес, що впливає на поліпшення здоров'я людини, підвищення його імунітету, покращення психологічного стану, розвиток розумової, соціальної, професійної повноцінності, безпосередньо на діяльність якої людина буде здатна у форматі своєї життєдіяльності.

Оздоровлення - це систематизований комплекс медичної, психологічної, соціальної, економічної, професійної, державної та педагогічних процедур, цілеспрямованих на поліпшення здоров'я людини, її соціального статусу, здатності до роботи, психологічних та економічних, наукових та медичних параметрів. Біологічні чинники мають відношення до властивості людського організму, безпосередньо виробляти адаптацію до різних станів при вплив процесів, що впливають на відновлення організму. Психологічний фактор - можливість людини (як особистості) до відчуття статусності, і відчуття цінності своєї праці, продукту своєї діяльності. До ряду наукових факторів можна віднести модернізацію та просування в медичній галузі, що пропорційно розвивається з технологіями, які у свою чергу дозволяють покращувати цю сферу та сприяти якості, функціоналу та різноманітності для покращення здоров'я людини, у тому числі науковий фактор, та розвиток технологій, комплексно. впливає і на сферу розваг та відпочинку, даний фактор актуальний

і застосовний до закладів оздоровлення та відпочинку. Оздоровлення та відпочинок відвідувачів визначає ряд вироблених механізмів яким властива адаптивність та компенсація, що базуються на вживанні як соціальної так і біологічної функції. Даний аспект та фактор оздоровлення можна розподілити на види, які взаємодіють між собою, а саме: медична, соціальна, та професійна [4].

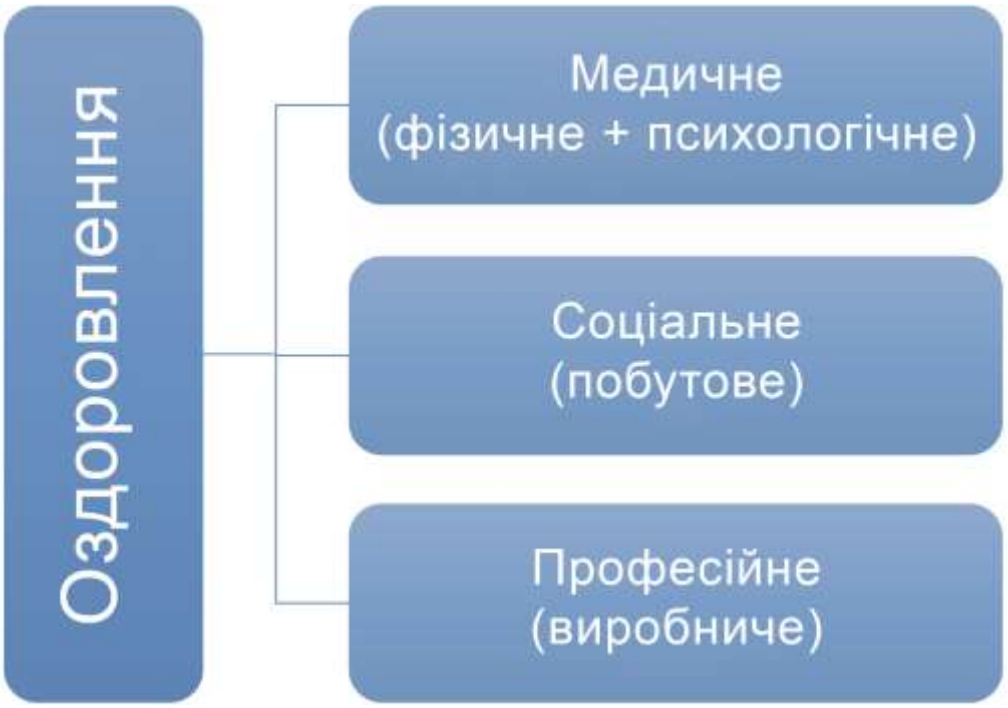

Рис. 1.1. Види оздоровлення відвідувачів.

В оздоровленні відвідувача головний акцент робиться на медичній користі для організму людини, який складається з безлічі факторів та різних заходів, які зосереджені на покращенні психологічного та фізичного стану людини. Популярними заходами та засобами, що впливають на цей стан і мають оздоровчий ефект, є масажі, гідромасажі, фізична культура, прийняття SPA-процедур, гімнастика. Оздоровлення людини базується на комплексі заходів, які

в рамках закладів оздоровчого характеру, насамперед робиться акцент на оздоровленні людини, а наступним приємне проведення часу та відпочинку. Ключові параметри та види оздоровлення людини це:

- Поліпшення загального стану здоров'я людини
- Поліпшення психологічного стану
- Поліпшення фізичного стану
- Профілактика опорно-рухової системи людини
- Відновлення енергосистеми людини
- Температурне загартовування організму людини
- Розслаблення затискачів нервової системи.

Рис. 1.2. Методи оздоровлення відвідувачів.

Психологічне оздоровлення та відпочинок людини, сприймається як вплив на загальний психологічний стан людини. Даний вплив виявляється на

психологічному рівні, і доцільно поліпшити показники загального емоційного тону відвідувача. Психологічне оздоровлення має на увазі низку оздоровчих заходів, які у свою чергу спрямовані на психологічний стан клієнта, підвищуючи активність людини, її емоційну сприйнятливість, на її функцій життя та продуктивності в цілому. Також психологічне оздоровлення впливає усвідомлення і поняття себе як особистості, що безпосередньо позначається життя людини.

Основні психологічні проблеми відвідувачів закладів оздоровлення:

- депресивний стан;
- підвищене почуття небезпеки;
- скептичний настрій;
- напруженість нервової системи;
- чутливість до подразників;
- почуття приреченості;
- невпевненість у своїх діях;
- гнівність;
- підвищена тривожність;
- агресія;
- емоційна виснаженість.

Дані стану цілком властиві кожній людині більшою чи меншою мірою. Оздоровча спрямованість на психологічний стан, вкрай важлива, для запобігання більш складним формам даних психологічних факторів [5].

Основні чинники, які впливають на психологічне здоров'я та сприйняття простору людиною

1) Вплив візуального шуму;

2) Звуковий супровід;

3) Довкілля

4) Колірна насиченість;

5) Співмасштабність простору і людини;

6) Збереження індивідуального простору;

7) Безпека.

Оздоровча та функції відпочинку тісно пов'язані із соціальною характеристикою людини. Цей аспект безпосередньо впливає на безліч життєво важливих процесів і функцій життя людини.

1) Соціум

2) Формат товариства

3) Швидкість та цикл життя

4) Взаємини між людьми

5) Дієздатність

6) Контингент та середовище

7) Стан матеріального достатку.

Це має вплив на соціальний статус та становище людини в суспільстві. Також ці фактори важливо враховувати при формуванні простору, виборі локації та інших нюансів, оскільки потенційний відвідувач оздоровчого закладу та відпочинку визначається багатьма актуальними факторами .Все це має вплив на формування образу та особистості, гіпотетичного відвідувача закладу, що надалі допомагає сформувати відповідне середовище [6].

Рис. 1.3. Основні методи психологічної реабілітації пацієнтів.

1.2. Норми проєктування внутрішнього середовища оздоровчих центрів

На сьогоднішній день типи та варіації громадських закладів, зокрема, закладів оздоровчого характеру та закладів, призначених для відпочинку відвідувачів, активно розвиваються і прагнуть надавати все більш якісні та кращі послуги в цій сфері. Проте існує низка вимог, норм і стандартів, які необхідно дотримуватись при проєктуванні будівлі, формування простору та інтер'єру. Вкрай важливо дотримуватись норм, і відповідати всім будівельним вимогам України, залежно від характеру типу та формату громадського будинку.

Формат SPA-комплексу, як об’єкт громадської будівлі, призначений для оздоровлення та відпочинку відвідувачів, спроєктований для виконання певних функціональних завдань:

- Оздоровчі процедури відвідувачів;
- Проведення дозвілля відвідувачів;
- Медичні послуги вузької спрямованості;
- Психологічна допомога;
- Соціальна адаптація.

Актуальні державні будівельні норми яких обов'язково потрібно дотримуватись при проектуванні будівель громадського типу, зокрема SPA-центрів, закладів з функцією оздоровлення та відпочинку:

1) ДБН В.2.2-9:2018 «Будинки і споруди. Громадські будинки та споруди Основні положення» [7];

2) ДБН В.2.2-10:2019 «Будинки і споруди. Заклади охорони здоров’я» [8];

3) ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення»[9];

4) ДСанПіН 8.2.1-181-2012 «Полімерні та полімервмісні матеріали, вироби і конструкції, що застосовуються у будівництві та виробництві меблів. Гігієнічні вимоги» [10];

5) ДБН В.2.5-28:2018 Природне і штучне освітлення [11];

6) ДБН В.2.6-31:2021 «Теплова ізоляція та енергоефективність будівель» [12];

7) СанПіН 2605-82 «Санітарні норми й правила забезпечення інсоляцією житлових і громадських будинків і територій житлової забудови» [13];

8) ДБН В.1.1.7:2016 «Пожежна безпека об’єктів будівництва» [14].

Вкрай важливим є чітко встановити та позначити нормативи, що відповідають умовам, для створення та розробки проекту закладу оздоровлення та відпочинку. Від чітко складених до проєкту нормативів залежить подальша організація внутрішнього простору, при якому слід враховувати безліч факторів. Від виведених та встановлених вимог залежить ряд планувальних та

конструкційних елементів у проєкті, а саме:

- планувальне рішення;
- товщина стін та перегородок;
- ширина прольотів;
- висота стель;
- організація вхідної групи;
- сходові майданчики;
- конфігурація перекриттів;
- конструкція сходів;

Також застосовані нормативи будуть впливати на особливості формування основного дизайну концепції інтер'єру, і формування всього внутрішнього простору, не тільки з конструктивного боку, але з естетичної візуальної і тактильної. Естетичні фактори, на які також мають вплив нормативи:

- колірне рішення;
- композиційне рішення;
- текстури поверхонь;
- наповненість та функціонал меблів;
- обладнання;
- використовувані тканини;
- знаки безпеки та вказівну інформацію;

І одним з найважливіших для даного проекту та формату закладу оздоровлення та відпочинку є **матеріали для оздоблення інтер’єрів**, які є основоположною концепцією даного проекту.

Існує ряд вимог до основних характеристик матеріалів, що наповнюють елементи будівлі таких як умеблювання та відповідне обладнання для проведення оздоровчих процедур. Найважливішими критеріями, що застосовуються до даного типу об'єктів, є: екологічність матеріалів

- ергономіка обладнання;
- безпека використання;

- довговічність;
- ремонтопридатність обладнання та матеріалів;

Враховуючи поставлений норматив ДБН В.2.2-40-2018, всі вхідні групи, повинні бути і відповідати нормованим габаритам для комфортного відвідування виходячи з розрахунку пропускної спроможності самої будівлі. Також, відповідаючи нормам і вимогам вхідна група зобов'язана включати у собі комфортні умови для маломобільних груп населення, саме має бути обладнана пандусом, чи альтернативним підйомним механізмом, для комфортного відвідування людини громадський будинок. Також за нормативом, в проєктуванні громадського будинку потрібно враховувати накопичувальні майданчики розміром від 1х3м з навісом або другою подібною конструкцією, що захищає від опадів.

Під час проєктування будівлі оздоровчого типу, згідно з ДБН В.2.2-40-2018, обов'язково враховується планувально-конструктивний елемент так званий тамбур, який є повітряним шлюзом для громадських приміщень. Існує загальноприйняте нормування габаритів тамбуру, ширина даного елемента повинна бути більше 150 мм у загальних габаритах, глибина для подібного типу громадських будівель, повинна бути не менше 1200 мм.

Проєктування зони рецепції та основної вхідної групи будівлі – її габаритів, прийнято вести розрахунок виходячи з ПСБ. Також вхідна група повинна включати наявність гардеробної зони, у якій за нормативом прийнято вести 0,08м2 на особу. При проектуванні громадських будівель оздоровчого типу, будинок повинен мати зручну логістику переміщення для маломобільних груп населення, мусить бути обладнана пандусами, ліфтами, підйомними механізмами, бути доступною, зручною та у досягненні маломобільних груп населення. Для громадських будівель, за нормативом ДБН В.2.2-9-2009 [15], існує прийнята висота поверху, яка має становити від 3м заввишки та більше.

При проєктуванні внутрішніх просторів, розрахунку планувань, функціональних зонувань і схем, проєктована будівля зобов'язана відповідати вимогам і нормам протипожежної безпеки ДБН В.1.1.7:2016, так само відповідно до протипожежної безпеки та санітарних норм, проводити вибір використовуваних оздоблювальних матеріалів, та обладнання. ДСанПіН 8.2.1-181-2012

При проєктуванні та розробці планувальних рішень самої будівлі та приміщень потрібно враховувати низку необхідних вимог, а саме:

- вільну та нескладну логістику переміщення по будівлі.

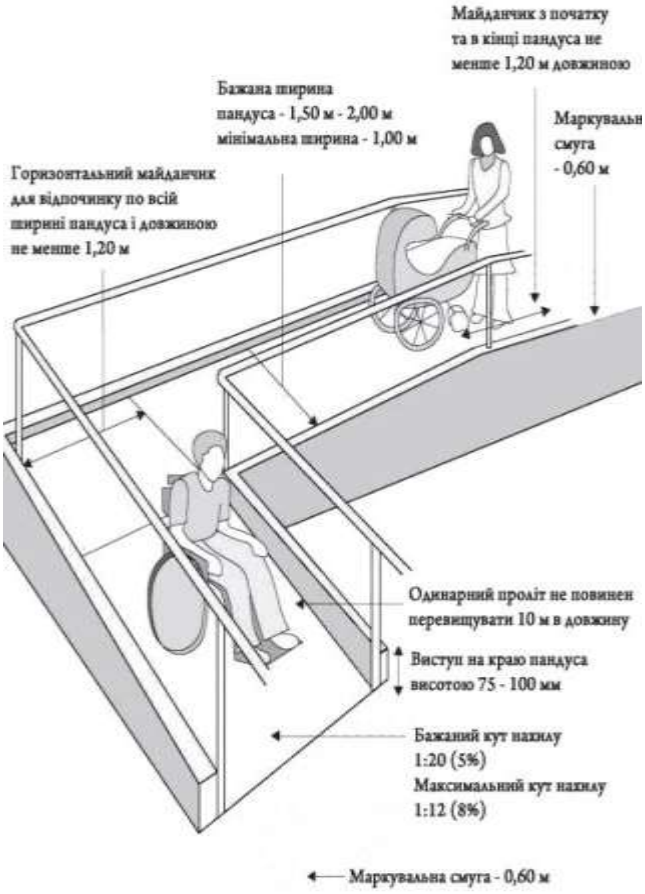

Рис. 1.4. Конструкція пандусу за нормативами

- логічність маршрутів, що з'єднують основні використовувані приміщення;
- безпека експлуатації громадського будинку;
- інформування людини як візуальними, тактильними чи звуковими

сповіщеннями;

- ергономіка простору, що експлуатується у рамках будівлі;
- зручність сервісу клієнтів;
- комфорт для працівників цього закладу;
- організована система безпечного та екстреного покидання будівлі у випадках для всіх груп населення;

Також до норм комфорту та безпеки громадських будівель, є важливим фактор - **освітлення**. Який підкріплюється нормативами ДБН В.2.5-28:2018 та СанПіН 2605-82. Суспільна будівля має відповідати нормам інсоляції та мати у достатній кількості природних джерел світла. Коридори за своїм нормативом повинні мати світловий проріз з природним освітленням не більше 24 метрів в одному торці, і не більше 48 метрів при двоторцевому розташуванні. Також будівля повинна бути обладнана штучними джерелами освітлення, які можуть виступати як інформаційними так і аварійними.

Для проектованої громадської будівлі потрібно враховувати кількість паркомісць, виходячи з нормативу ДБН 360-92, розрахунок ведеться з кількості відвідувачів, що передбачаються громадським будинком [16]. Обов'язковою вимогою є визначення зони паркування транспорту для маломобільних груп населення, яке має перебувати у безпосередній близькості від вхідної групи у будинок. У плануванні приміщень громадських будівель та правильного ергономічного рішення, обов'язковий облік всіх можливих шляхів, рухів і маршрутів маломобільних груп населення, з урахуванням усіх радіусів розворотів, відчинення дверей, а також висотної доступності приміщень до відвідування.

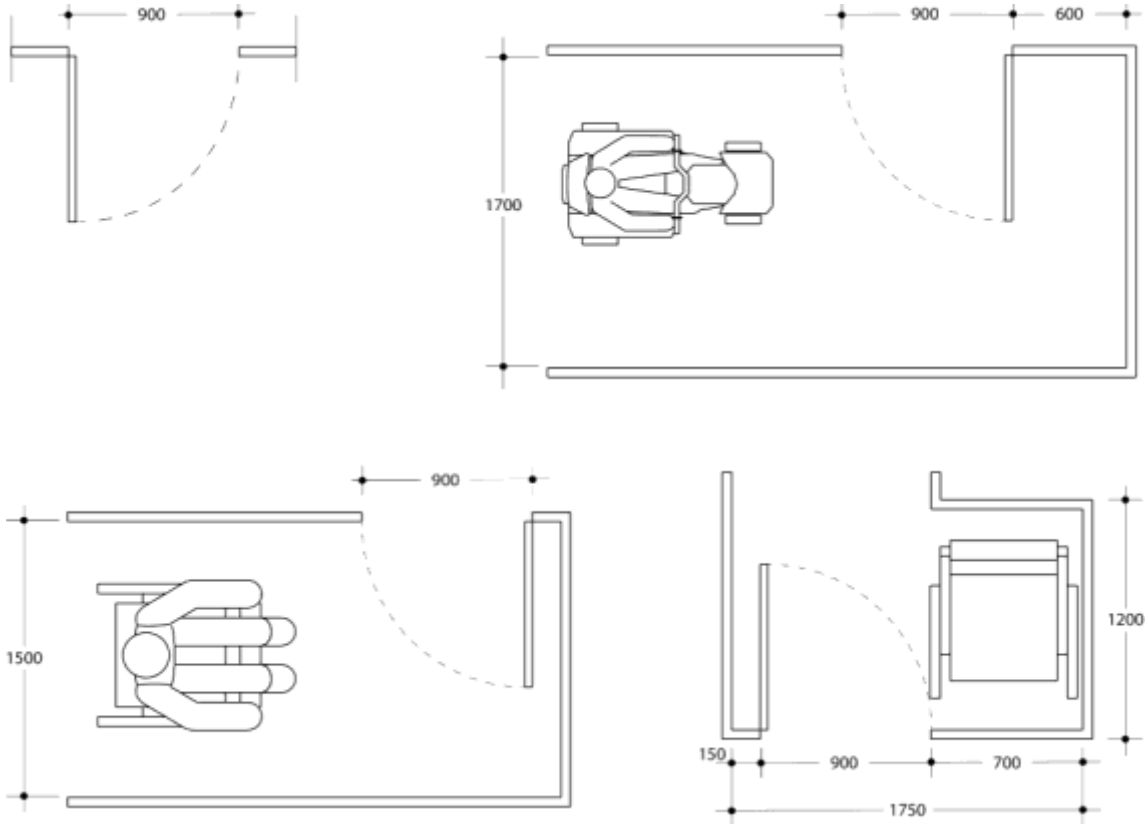

Рис. 1.5. Ергономіка пересувань маломобільної групи населення

У проєктуванні інтер'єрів та приміщень, за нормативами потрібно передбачити правильно розташоване, відповідно до ергономіки електричне обладнання та закладні деталі для електричних приладів. Обладнання механізми та комунікації з яким безпосередньо контактує відвідувач, потрібно встановлювати на висоті не більше ніж 1000 мм щодо рівня підлоги.

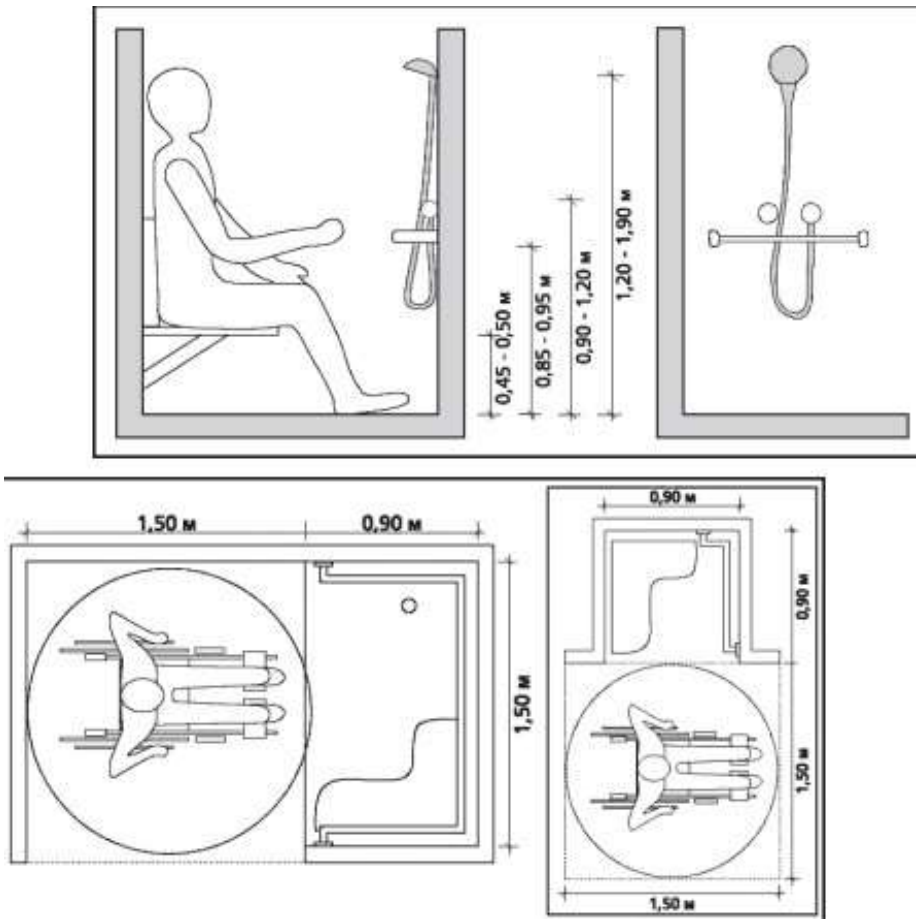

Рис.1.6. Норми ергономіки ванної кімнати

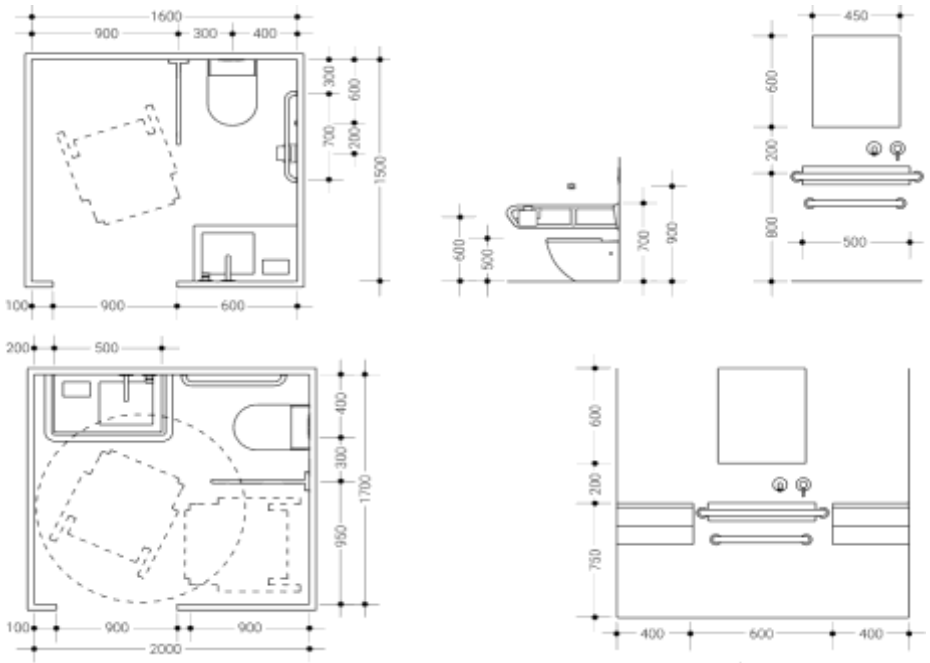

Рис. 1.7. Норми ергономічного розташування обладнання в санвузлі

За нормами проєктування ДБН В.2.2-40:2018 а також ДБН В.2.2-9:2018, фурнітура, що закладається, електричне, механічне обладнання, з яким безпосередньо повинен контактувати відвідувач, а також співробітник громадського будинку, зобов'язане відповідати всім габаритним стандартам, висотним відміткам, розташування щодо ергономіки та безпеки. Обладнання не повинно заважати безперешкодному пересуванню всередині громадського будинку та не повинно суперечити нормам безпеки громадських будівель.

Висновки до Розділу І:

У ході наукового дослідження, була визначена значна та актуальна проблема у проєктуванні та створенні органічного, ергономічного, естетичного, сучасного внутрішнього простору громадського будинку закладу призначеного для оздоровлення та відпочинку.

У процесі роботи над науковим матеріалом, було досліджено та розглянуто матеріал із джерел різного характеру. Було досліджено матеріал наукового характеру, щодо організації, оздоровчих комплексів, їх функціонального значення, процесів, технологій та систематизації внутрішнього простору та обладнання. Досліджено та проаналізовано літературу щодо виникнення терміну «оздоровлення» та «відпочинок» виявлено їх пряме ставлення у зрізі історії до сучасного світу, та знайдено взаємозв'язок з організацією простору громадських будівель. Досліджено наукові та літературні джерела щодо проблематики та затребуваності людини у функції оздоровлення та відпочинку. Знайдено взаємозв'язок фізичного та психологічного здоров'я, та варіант вирішення проблем та комплексного поліпшення здоров'я, шляхом взаємодії людини з різними факторами, що впливають на покращення цих станів.

Розгляд сучасної теоретичної бази надає багато рекомендацій щодо формування інтер’єрів медичних установ і певних типів таких закладів, та дозволять використовувати ці рекомендації в подальшій роботі та дослідженнях в цих напрямках.

У ході дослідження було проаналізовано матеріал, на основі якого було

зроблено висновок. У ході проєктування внутрішніх приміщень, громадських будівель з функцією оздоровлення та відпочинку, в організації простору, пошуку планувальних рішень, дизайну інтер'єрів зокрема - потрібно враховувати низку норм та вимог, згідно з нормативами будівельної документації ДБН, СанПіН та ДСТУ, щоб домогтися ергономічно правильного, екологічного, органічного внутрішнього простору, відповідно до функціональної, композиційної та планувальної ідеї проекту.

РОЗДІЛ ІІ. ДОСВІД ПРОЄКТУВАННЯ ІНТЕР’ЄРНОГО СЕРЕДОВИЩА БУДІВЕЛЬ ОЗДОРОВЧИХ ЦЕНТРІВ З ВИКОРИСТАННЯМ ПРИРОДНИХ МАТЕРІАЛІВ.

2.1. Аналіз вітчизняного досвіду проєктування та використання природних матеріалів в інтер’єрі закладів оздоровлення та відпочинку.

Використання натуральних матеріалів дуже вплинуло формування внутрішнього простору, інтер'єрів нашої країни. Даний вид матеріалів є невід'ємною частиною та ключовим у будівництві, дизайні та створенні благоустрою та унікальних форм в інтер'єрі.

Вітчизняний досвід показує, що практично жодне будівництво чи організація внутрішнього середовища так чи інакше не обходилося без використання натуральних матеріалів. Адже тільки даний тип матеріалів за своїми якостями, є як найближчим для природи самої людини, і дозволяє почуватися в подібному середовищі як найбільш комфортно.

На сьогоднішній день, індустрія будівництва та дизайну не стоїть на місці, і разом з цим рухається прогрес з вивчення та освоєння нових матеріалів, але є ті види матеріалів, які просто незамінні, були актуальні, і будуть актуальні завжди і скрізь. До такого виду матеріалів можна віднести натуральні матеріали. Відповідно до прогресу та зростання в архітектурному та дизайн середовищі інтер'єру, використання натуральних матеріалів ставати ключовим і невід'ємним видом матеріалів на сьогоднішній день. У нашій країні органічні матеріали знаходять своє місце в сучасному дизайні інтер'єрі, екстер'єрі та створенні предметів інтер'єру, та найбільш доцільно підходять для створення інтер'єрів закладів оздоровлення та відпочинку.

Розвиток індустрії матеріалів безпосередньо впливає на формування та перетворення просторів інтер'єрів, їх обробці та способам проектування, особливо цей факт впливає на формування громадських будівель. Даний тип будівель є найбільш затребуваною і відвідуваною людиною, саме тому дуже важливо формувати і впорядковувати подібний вид внутрішнього простору на найвищому рівні, і достаток подібних видів матеріалів у нашій країні є. Саме це

і дозволяє домагатися дійсно якісних проектів, що справляють враження.

У вітчизняному досвіді дійсно було безліч яскравих різноманітних за своєю концепцією та призначенням типів будівель, і також центрів відпочинку та оздоровлення, в яких активно застосовувалися натуральні, якісні та екологічні матеріали .

1. «Fomich Apartments»

«Fomich Apartment» - це готель, який розташований в Україні, в місті Буковель. Знаходиться 41 кілометр від важливої та знакової локації гори "Говерли". Цей комплекс включає в себе безліч сервісів і зручностей, такі як: кілька басейнів, масажні, спа-центр, ресторани, і готельні номери.

Цей комплекс є одним з найкращих прикладів втілення та симбіоз природи, культури та відпочинку. Карпати, як локація для подібних будівель, зроблених із ухилом на оздоровчу функцію та функцію відпочинку, підходить вкрай доцільно. "Apartaments Fomich»", створений, як проєкт комплексу, який буде включати комплексний і спрямований оздоровчий вплив на перебування людини. Антураж, місце, а найголовніше - організація та оздоблення внутрішніх просторів, зроблено в гармонії та єднанні з природою. Це підкреслюється і в образі самої будівлі, у навколишньому середовищі, у вибраній локації та на ландшафті, на якому споруджено даний комплекс [17].

Рис. 2.1. Екстер’єр спа комплексу оздоровлення і відпочинку «Apartaments Fomich» (1, див. список ілюстрацій).

При проєктуванні внутрішнього простору громадського будинку, дуже важливо щоб архітектурний образ, оточення та екстер'єр перебували у гармонії та відповідали один одному.

У цьому комплексі, ідея архітектурного образу, та функціонального призначення, вкрай вдало реалізована у поєднанні з дизайном самого інтер'єру приміщень. В інтер'єрах SPA-приміщень акцент зроблено на натуральні та екологічні матеріали, які підкреслюють та доповнюють загальний образ самої будівлі. Поєднання деревних матеріалів, які використовуються як акцентні плями в інтер'єрах, і служать елементом внутрішнього простору. Основні вертикальні поверхні приміщень, виконані переважно з дикого каменю, з грубою текстурою, це створює і підкреслює ідею та образ возз'єднання відвідувача з природою, дизайнер інтер'єрів, який зберіг цей принцип у всіх приміщеннях даного SPA-комплексу оздоровлення та відпочинку.

Рис. 2.2. Інтер’єр басейну «Apartaments Fomich». (2)

Горизонтальні поверхні, в реалізованому дизайні інтер'єрів басейнів, також виконаний з натуральних матеріалів. Найчастішим матеріалом для поверхонь покриття підлоги та інших горизонтальних площин, виступають - мармурові та гранітні плити, з дрібною текстурою. Дані плити мають темний і холодний відтінок, тим самим композиційно врівноважуючи світлу і яскраву стелю, в якій реалізовано контурне LED підсвічування, з теплою світловою потужністю.

Рис. 2.3. Інтер’єр басейну «Apartaments Fomich». (2)

Рис. 2.4. Інтер’єр зони відпочинку басейну «Apartaments Fomich». (2)

Також в інтер'єрі басейну активно використовується натуральне освітлення, яке реалізовано методом ліхтарного типу. Це дозволяє приміщенню, виглядати більш природно, а також сприятливо впливає на стані людини, що прибуває.

Щодо приміщень фінської сауни та лазні, то в рамках даного SPA-комплексу дотримувалися нестандартного підходу до реалізації інтер'єру цих приміщень. Матеріалами для створення приміщення сауни виступили бамбук, а сосновий зруб. Бамбук дає дизайну приміщень незвичайну текстуру, а сосна, крім своєї унікальної текстури та загальних естетичних якостей, додає оздоровчий ефект, при випаровуванні своїх ефірних олій та деревного аромату. Вільха використовується для покриття сидінь і підлоги, цей матеріал екологічний, зносостійкий, а також доповнює теплу кольорову палітру приміщення фінської сауни. Контрастною та акцентною плямою в даному приміщенні виступає вікно, в якому видніється антураж околиць, розбавляючи своїм смарагдовим акцентом, бежеве деревне наповнення інтер'єру.

Рис. 2.5. Інтер’єр фінської сауни спа комплексу «Apartaments Fomich». (3)

Приміщення хаммам лазні кардинально відрізняється від решти приміщень SPA-комплексу. Насамперед привертає увагу акцентне підсвічування. Яка реалізована в протиставленні холодних відтінків вгорі приміщення лазні та теплих внизу. Цей прийом візуально поділяє простір, і дозволяє підсвітити горизонтальні поверхні цього приміщення. Основним оздоблювальним матеріалом для приміщення хаммам лазні є мармур. Цей матеріал досить типовий для створення таких просторів. Різновид у поєднанні текстур мармуру, дозволить інтер'єру виглядати динамічнішим, а сам матеріал у свою чергу екологічний приємний для людини, при безпосередньому контакті з ним [18].

Рис. 2.6. Інтер'єр хаммам лазні «Apartaments Fomich». (3)

2. «Lviv Luxury & Spa»

"Lviv Luxury & Spa" - Україна, місто Львів. Цей спа-центр, реалізований у будівлі, зведеній ще в 1893 році, має історичну цінність для архітектурного ансамблю міста. Дана будівля збудована у історичному центрі Львова. І доповнює антураж міста. Безліч архітектурних елементів фасаду, фурнітури, сходів, огородження збереглися ще з часів будівництва самої будівлі, але за 125

років, будівля зазнавала безліч реконструкцій. Основною функцією цієї будівлі є відвідування туристів, які зацікавлені у покращенні свого стану здоров'я [19].

Рис 2.7. Туристичний спа-комплекс «Lviv Luxury & Spa». (4)

У представленому SPA-комплексі є безліч приміщень, що виконує як і оздоровчу функцію, так і функцію відпочинку. Одним із таких виступає приміщення басейну. Інтер'єр цього приміщення, виконаний у спокійних холодних відтінках, які поєднуються з основною концепцією приміщень. Щоб підкреслити атмосферу глибини, використовуються темні тони, а вода виступає яскравим і контрастним акцентом. Оздоблювальні матеріали даного приміщення приділено особливу увагу. Основною ідеєю цього інтер'єру є відтворення атмосфери печерного простору. Для того, щоб досягти цієї мети, в обробних матеріалах було використано безліч кам'яних покриттів. Стіни виготовлені з великих кам'яних блоків дикого каменю, текстура яких підсвічена теплими софітами. Покриття для підлоги, а також покриття дна басейну, виконане з асиметричної мармурової плитки, що має темну матову текстуру, даний

оздоблювальний матеріал відмінно підходить для інтер'єрів подібних приміщень. Так як він є екологічно чистим, довговічним, а також легким в обслуговуванні.

Рис 2.8. Інтер’єр басейну «Lviv Luxury & Spa». (5)

Рис 2.9. Інтер’єр басейну «Lviv Luxury & Spa». (5)

В інтер'єрі приміщення басейну реалізована окрема гідромасажна ванна джакузі. Ідея даного елемента є не тільки додатковою функцією цього приміщення, а також служить композиційним центром і точкою візуального інтересу даного інтер'єру. Образ цього елемента інтер'єру за своєю конструкцією

представляє монолітний блок, у підвищеному рівні висоти, щодо підлоги. Оздоблювальні матеріали фасаду та контуру цього елемента виконані з матових темних керамічних блоків, що мають текстуру натурального каменю. Внутрішня частина обробки цього елемента виконана з керамічної плитки дрібної текстури чорного кольору. Це рішення, при вдалому поєднанні кольору, дає ефект сяйва під водою. Більш помітним і виразним даний елемент інтер'єру роблять дві античні колони, що стоять, які закінчують образ, і врівноважують композицію приміщення.

Рис. 2.10. Ванна гідромасажу «Lviv Luxury & Spa». (5)

SPA-комплекси як заклади оздоровлення та відпочинку як правило включають безліч приміщень різного функціонального призначення. Одним із найбільш затребуваних типів приміщень у громадських будівлях подібного формату є приміщення сауни. У SPA-комплексі "Lviv Luxury & Spa", також реалізовані приміщення сауни. Для створення незабутнього образу сауни, а також впливаючи на оздоровчі процеси людини, в дизайні інтер'єру даного приміщення, були реалізовані певні прийоми та прийняті рішення. Ретельно

підібрані матеріали для подібного виду приміщень є вкрай важливим етапом. У приміщенні сауни використані як кам'яні, так і дерев'яні матеріали. Деревина як основний оздоблювальний матеріал використовувалася різних типів. Поєднання темного бразильського дубу і ясеню, відмінно взаємодіють один з одним, і додають простору динаміки, створюють ритмічний малюнок, і роблять поверхні привабливішими. Кам'яні матеріали, крім естетичної сторони, також виконують своє функціональне призначення, балансуючи температуру, а також робить приміщення безпечним для використання. Окрема увага в приміщенні сауни приділена світловому рішенню. Використаний прийом підсвічування поверхонь, спинки сидінь сауни, завдяки грамотному застосуванню світла - отримали "ширячий ефект", а також візуально збільшили простір і підкреслили текстуру дерева [20].

Рис. 2.11. Інтер’єр приміщення фінської сауни спа-комплексу «Lviv Luxury & Spa». (5)

2.2. Аналіз закордонного досвіду проєктування та використання природних матеріалів в інтер’єрах приміщень оздоровлення і відпочинку

У зарубіжному досвіді використання натуральних матеріалів є вкрай

важливою складовою для всіх сфер, це охоплює будівництво, архітектуру, дизайн та проєктування. Використання подібного типу матеріалів у закордонному досвіді мало застосування ще з давніх-давен, коли вибір і спектр матеріалів був вкрай обмежений, а способи обробки подібного виду матеріалів були грубі, не досконалі і вкрай складні у виробництві. Проте, за кордоном, часом не маю справді досконалого обладнання, прагнули та створювали вражаючі проекти. Розвиток у цій сфері, також не обійшло стороною зарубіжні країни, технології не стояли на місці, методи обробки матеріалів розширювалися.

Разом з розвитком науки і технологій відповідно розширювався і різновид вироблених матеріалів. Судячи з зарубіжного досвіду, дизайнерам та архітекторам, дійсно вдалося знайти застосування всіляким матеріалам у будівництві, і саме натуральним, якісним, екологічним та віддавалася перевага та пріоритет, при дизайні проектуванні. Це дозволяло досягти по істині високих результатів, тому що даний вид матеріалів є вкрай довговічним, функціональним та естетично приємним людині. Саме в громадських будівлях оздоровчого призначення розкрився потенціал даного виду матеріалу, так як безліч людей, що постійно контактує з громадськими просторами, в різних їх варіаціях.

Саме суспільні простори є ключовою точкою життєдіяльності людини і безпосередньо впливають на спосіб і стиль життя, а правильний благоустрій дозволяє людині відчувати і перебувати в просторі з найвищим ступенем комфорту та отримати ефект оздоровлення та відпочинку як у психологічному стані, так і у фізичному. Саме в цих умовах і виявляє себе даний тип матеріалів. Зарубіжні країни всі ці аспекти, дійсно вміли правильно застосовувати, і перетворювати на цю сферу чимало технологічних проривів, відкриттів, і ставили тенденцію до дизайну та благоустрою громадських будівель та споруд.

У зарубіжному досвіді було чимало справді вражаючих, що дозволяють крізь століття, проносити дизайн інтер'єрів будівель, які сприймаються і до сьогодні актуальними, еталонними у своєму роді. Даний закордонний досвід дозволяє нам і всьому світу черпати знання, застосовувати їх на практиці, вносити свої сучасні корективи та доопрацювання. Саме тому зарубіжний досвід

використання натуральних матеріалів має справді величезний вплив на сферу дизайну та архітектури, і завжди застосовний у громадських типах будівель.

1. «Lanserhof Sylt Gesundheitsresort» - SPA-комплекс лікувальних процедур у Німеччині в місті Лист. Представлена громадська будівля, призначена для оздоровчих процедур та відпочинку. Цей заклад знаходиться у культурній частині міста, у прибережній частині між Нідерландами та північною Німеччиною. Архітектурний образ будівлі відповідає антуражу і наслідує стилістику будівель, властивих цьому краю. Будинки з монолітним солом'яним дахом досить поширені в даному регіоні, але дана архітектурна споруда є унікальною. У плані, будівля є буквою "W" і має найбільший монолітний дах із сіна у всій Європі. Архітектурний вигляд за своїм унікальним, матеріали з яких виконані фасади будівель, природні і повністю екологічні, тим самим підкреслюючи задум і призначення самої будівлі.

Ландшафт, на якому знаходиться "Lanserhof Sylt", досить динамічний і має безліч перепадів. Схили та пагорби наявні на території, тісно пов'язані з архітектурою та фасадами будівлі. Хвиляста, покрівля, що надвисає, повторює вигнутий контур самої будівлі, і відповідає ландшафтній динаміці. На терасах запроектовані басейни різної величини та температур. Екстер'єр і благоустрій цієї будівлі, вкрай детально продумано і доповнює не тільки естетичний образ, а також виконує функціональне призначення [21].

Рис. 2.12. SPA-центр оздоровлення і відпочинку «Lanserhof Sylt Gesundheitsresort», місто - List, країна - Німеччина, 2022р, архітектурна фірма - Ingenhoven associates. (6)

Рис. 2.13. Архітектурний образ будівлі «Lanserhof Sylt Gesundheitsresort». (6)

У SPA-центрі є достатньо різних приміщень призначених для оздоровлення, як з медичним ухилом так і для звичайного відпочинку. Приміщення які реалізовані в рамках цього закладу це - парові лазні, фінські сауни, середземні сауни, хаммами, масажні, гідромасажні, грязьові ванни, класичні басейни з морською водою, як внутрішні, так і вуличні, а також басейни високої та низької температур. фітобар та інші приміщення призначені для відпочинку. Атмосфера та інтер'єр цих приміщень стримана і відповідає образу будівлі [22].

Сполучною ланкою (хабом) між основними поверхами будівлі є такий конструктивний елемент як сходи. Сходи в інтер'єрах цього закладу, заслуговують на особливу увагу, їх форма вкрай незвичайна, і є композиційним центром холів будівлі. Сходи, що звивають, розтинають перекриття поверхів, не взаємодію з несучою конструкцією будівлі. Поєднання сходової клітки, виконано безпосередньо через перекриття покрівлі.

Рис. 2.14. Сходова клітка в інтер'єрі «Lanserhof Sylt Gesundheitsresort». (7)

Основним місцем перебування відвідувачів цього закладу є приміщення критого басейну. Дане приміщення є приміщенням відкритого планування, з виходом на терасу будівлі. Цікавим реалізованим дизайн-рішенням даного приміщення було створення високих панорамних вікон, що є цілком виправданим, так, як відкривається прекрасний вид на ліс і гори, а також видно гаряче водне джерело, що примикає до будівлі.

Рис. 2.15. Приміщення критого басейну «Lanserhof Sylt Gesundheitsresort». (7)

Приміщення басейну є основним місцем зосередження відвідувачів, саме тому у своїх габаритах простір даного приміщення досить велике і має відкрите планування. У зв'язку з тим, що в даному приміщенні встановлено панорамне скління, дане приміщення має великі втрати тепла, які вкрай важливі для типу приміщень з оздоровчою функцією. Саме тому при проєктуванні цього закладу врахували встановлення натуральних камінів, протяжністю 5 метрів. Цього цілком достатньо щоб обігріти все приміщення, і зберігати температуру, при здійсненні оздоровчих процедур.

Також окрема увага приділена матеріалам даного приміщення. У вертикальних площинах як і оздоблювальних матеріалів стін, переважно використана деревина різних порід дерев. Використання різних порід відмінно

позначається на дизайні і створенні ритмічного малюнка площини. Для оздоблювальних матеріалів шезлонгів та лежаків, призначених для відпочинку використовуються, натуральні тканини такі як льон, бамбук та бавовна. Синтетичні матеріали, для таких приміщень – неприпустимі. Тільки натуральні матеріали, дозволяють домогтися потрібної текстури поверхонь, а також приємніші при взаємодії людини з ними.

Рис. 2.16. Місце відпочинку «Lanserhof Sylt Gesundheitsresort». (7)

Рис. 2.17. Місце комплексного відпочинку «Lanserhof Sylt Gesundheitsresort». (7)

Будь-який SPA-комплекс не може обійтися без приміщень лазні, сауни та подібних приміщень призначених для оздоровлення організму. В інтер'єрі подібних приміщень дуже важливо створити приємну і органічну атмосферу, зберігши функціонал і взаємозв'язок усіх приміщень. Для приміщень комплексу саун використаний прийом блокованого поділу, який здійснений за допомогою перегородок із загартованого скла. Цей елемент візуально та фізично ділить простір, зберігаючи легкість та простір у приміщеннях. Цей блок сауни об'єднаний з кімнатою відпочинку і приміщенням контрастних температурних басейнів. Оздоблювальні матеріали даного приміщення, підібрані виключно натуральні та мають теплу колірну схему. Це колірне рішення, обґрунтоване та логічно. Подібне поєднання відтінків, заспокоює психологічно організм людини, а добре оброблена деревина екологічно чиста, і довговічна.

Рис. 2.18. Зонування блоку сауни «Lanserhof Sylt Gesundheitsresort». (7)

Передбачені приміщення сауни, поділені на блоки та зав'язані з приміщеннями гардеробів та приміщень відпочинку, це метод зонування актуальний в рамках громадських будівель подібного призначення, оскільки дозволяє розподілити площу, що використовується, більш організовано і створити зручніші маршрути переміщення відвідувачів, при яких вони не будуть перетинатися один. з другом. Оздоблювальні матеріали сауни, вибрані в класичному виконанні – деревина, а саме вільха та ясен. Панорамні вікна

дозволяють заповнити інтер'єр природним світлом і поліпшити інсоляцію приміщення. Контурне освітлення спинок сидінь, в теплих відтінках, дозволяє створити акцент, динаміку і додати затишку даному приміщенню, а також виступає додатковим штучним освітленням. Колірна гама подібних приміщень, найчастіше теплих, деревних відтінків. Це сприяє заспокійливому ефекту і позитивно позначається на стані відвідувача [23].

Рис. 2.19. Приміщення сауни спа комплексу «Lanserhof Sylt Gesundheitsresort». (7)

Рис. 2.20. Інтер’єр сауни «Lanserhof Sylt Gesundheitsresort». (7)

Lefay Lago di Garda

Наступний приклад, оздоровчий SPA-центр курортного типу Lefay Lago di Garda, знаходиться в Гараньяно, в центральній частині ландшафтного парку Рів'єри, більше одинадцяти гектарів, гірської місцевості, мальовничих ландшафтів з достатком приємних масивів та озер.

Метою створення подібного комплексу, було спроектувати та приховувати потребу мешканців у комплексному оздоровленні та відпочинку. Lefay Resort & SPA Lago di Garda побудований із завданням задовольнити потреби в цих сферах життя мешканців. Даний проект створювався за всіма сучасними стандартами, з використанням новітніх технологій, та принципів побудови екологічно цілісного спа-комплексу. У ньому закладені виробничі процеси на самогенерації електроенергії, а також вживання джерел енергії, що поповнюються.

Архітектура та образ будівлі, створювався під натхненням Італійської архітектурної класики. Lefay Lago di Garda, створювався як комплексний спа центр, для відпочинку та оздоровлення. Даний комплекс покриває всі поставлені перед ним завдання, і є одним з найбільш екологічних і продуманих не тільки в образі архітектури та дизайну будівлі, але й у функціональному та технічному планах. Також даний об'єкт наділений рядом визначальних якостей, які характеризують спрямованість і концепт даного проекту. У цьому будинку простежуються якості екологічності, історичної цінності, а також культури [24].

Рис. 2.21. Архітектура спа-комплексу «Lefay Lago di Garda» місто - Гаргано, країна – Італія, 2008 рік. (8)

Даний оздоровчий і туристичний комплекс, передбачає в собі величезну

достаток приміщень, цілеспрямованих на відновлення фізичного та психологічного стану здоров'я людини, а також включає безліч приміщень для комфортного проведення дозвілля. Величезний, комплексний спектр включених приміщень, дозволяє перекрити всілякі бажання та потреби відвідувачеві у сфері оздоровлення та відпочинку:

- Ресторан – Басейн;
- Фітнес зал;
- Гімнастичний зал;
- Медичні кабінети;
- Спа / Талассо;
- Фітобар;
- Відкритий Басейн, з підігрівом;
- Внутрішній Басейн, з підігрівом;
- Масажні кабінети;
- Панорамна зона відпочинку;
- Зимовий сад;
- Зона рекреації;
- Сауни / Лазні;
- Ванні кімнати та кімнати гідромасажу;

Одним із приміщень, яке є візитною карткою цього закладу, є приміщення внутрішнього басейну. Інтер'єр цього приміщення, зроблений у нетиповому стилі, для таких закладів. Саме приміщення, в плані, є циліндричною формою, з динамічною зміною висот. Сходи, що радіально оточують дане приміщення, з'єднують зони відпочинку і зону самого басейну. Дизайнерське рішення даного приміщення, розриває всі шаблони зі створення простору подібного вигляду. Інтер'єр цього приміщення нагадує глибокий грот з лагуною внизу. Матеріали, які використовувалися для обробки внутрішніх стін та перекриття, - це виключно натуральний камінь, такий як мармур, граніт та травертин. У самому приміщенні, встановлений дерев'яний масив - крона дерева Махагон, це додає цьому

приміщенню особливого вигляду. Матеріалом для самого басейну є натуральна морська галька, яка покриває все дно басейну, і створює образ морського дна. Завданням при створенні цього приміщення було створити атмосферу ночі при повному місяці. Глибокі темні відтінки, з вкрадливим теплим освітленням, дозволило досягти бажаного результату. Основним джерелом світла даного приміщення є велика лампа, що надвисає над басейном, у формі місяця. Додаткове освітлення здійснюється завдяки свічкам, а контур самого басейну підсвічується софітами. Також підсвічена крона дерева махагон, реалізована підсвічування - підкреслює грубу текстуру дерева. Загалом освітлення в даному приміщенні працює в гармонії з простором та матеріалами, зберігаючи образ та ідею дизайнера.

Рис. 2.22. Приміщення внутрішнього басейну «Lefay Lago di Garda». (9)

«Lafay resort & spa» це комплексний заклад, призначений для оздоровлення та відпочинку відвідувачів, приміщення запроєктовані в ньому, мають відповідне функціональне призначення. Одним із таких приміщень є закриті термальні кімнати відпочинку. На свій образ, дані приміщення нагадують сольову шахту або печеру. У цьому приміщенні розташовується безліч лежаків відпочинку людини. Оздоблювальні матеріали вертикальних поверхонь, що

використовуються в дизайні даного приміщення, це сольові блоки, у поєднанні з кам'яними блоками, в проміжках і поглибленнях яких використовується дикий камінь. Стіни створені шляхом нашарування матеріалів один на інший, це дозволило досягти ритміки, динаміки, і дозволило створити неоднорідну текстуру. Сольові блоки, крім естетичного значення, несуть у собі й оздоровчу функцію. При дії температур, сольові блоки випаровують сприятливе тло для відвідувача, і сприяють заспокоєнню організму та його відновленню. Так як приміщення має пройдену структуру в плані, воно вимагає конструктивного рішення щодо перекриття стелі. В даному випадку перекриття протяжної кімнати виконане з дерев'яних консольних ферм, які утримують перекриття стелі. Так як цей конструктивний елемент виконаний з деревних матеріалів, він поєднується з природним чином приміщення, і гармонує з простором [25].

Рис 2.23. Дизайн термальної кімнати відпочинку «Lefay Lago di Garda». (9)

Рис 2.24. Сольова оздоровча кімната «Lefay Lago di Garda». (9)

Представлений SPA-центр Lafay resort & spa, побудований в гірському масиві. Ландшафт не міг відбитися на організації внутрішнього простору та дизайні інтер'єру. Дані цих двох факторів тісно взаємопов'язані і повинні доповнювати один одного. Саме тому приміщення даного комплексу мають динамічний перепад висот. Приміщення масажних, лазень та приміщень відпочинку повинні бути взаємопов'язані один з одним. Але при цьому мати свій дизайн акцент, особливість і візуально виділятися та відрізнятися від інших приміщень. В організації простору приміщень SPA-комплексу Lafay, застосований метод зонування за допомогою кольору та світла. Приміщення, де функціональне призначення розраховане на відвідування кімнат з високою температурою, позначаються теплими відтінками, що підкреслює призначення даного приміщення. Нейтральні зони, як коридори, чи сходи, підсвічені білим нейтральним світлом. А приміщення, в яких функціональне призначення не полягає на впливі температур на людину, виділяються фіолетовим або синім відтінками і підсвічуванням. Цей прийом дозволяє простору бути більш організованим і направляти відвідувачів по маршрутах, що їх цікавлять. Композиційне рішення організації внутрішнього простору цього закладу можна охарактеризувати як деконструктивізм. Деякі форми стін за своєю структурою

відображають пластичність, інші виконані з грубих блоків і масивів. Цей контраст створює динаміку у просторі та впливає загальне сприйняття форм у просторі [26].

Рис. 2.25. Дизайн рішення зонування простору за допомогою світла, кольору та комозиції «Lefay Lago di Garda». (9)

Висновки до розділу 2

У ході дослідження встановлено взаємозв'язок між вітчизняними та зарубіжними аналогами громадських будівель, SPA-комплексів з функцією оздоровлення та відпочинку. Науковим шляхом порівняння, досвіду проєктування реалізованих об'єктів вдалося встановити відмінності та особливості організації та формування внутрішнього простору подібних закладів. Відмінність систем планувальних рішень, функціонального зонування, встановлюється залежно від призначення приміщень.

На основі аналізу аналогів вітчизняних та закордонних SPA-центрів, було виявлено вплив культури та способу життя, що у свою чергу позначається на

формуванні простору. Також при розгляді аналогів, виявлено особливість історичної цінності об'єкта, це позначається на архітектурному образі будівлі, який має безпосередньо впливає на формування внутрішніх просторів. Шляхом порівняння аналогів закладів оздоровлення та відпочинку, відзначено особливість впливу ландшафту та локації закладу. Ця особливість має вплив на концепцію та образ самої будівлі, а також на дизайн рішення у внутрішньому просторі.

Наукове дослідження та розгляд аналогів вітчизняних та зарубіжних громадських будівель з функцією оздоровлення, виявило кардинальну відмінність використовуваних оздоблювальних матеріалів в інтер'єрах приміщень. Залежно від регіону, місце розташування та країни. Ця особливість виходить із наявності та доступності природних матеріалів у регіоні, для подальшого використання цих матеріалів за проектом. Зрештою, від використаних матеріалів залежить, яким буде як архітектурний образ будівлі, так і дизайн рішення внутрішніх просторів, оздоблення приміщень, кінцевої композиції та кольорової гами інтер'єру.

РОЗДІЛ ІІІ. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНИХ МАТЕРІАЛІВ В ІНТЕР'ЄРАХ БУДІВЕЛЬ ДЛЯ ОЗДОРОВЛЕННЯ І ВІДПОЧИНКУ

Результат діяльності в ході дослідницької роботи, це комплекс різних методів та прийомів аналізу інформації, виділення головних аспектів та нюансів з існуючого матеріалу та спектру науково-дослідних робіт. Шляхом методу аналізу та обробки інформації досліджень, формується нове бачення структури об'єкта дослідження. Цей формат дозволяє виявити існуючу проблематику теми, виявити недоліки, а надалі сформувати завдання для подальшого вирішення існуючих проблем. Методика наукових досліджень включає систематизацію структури досліджень. У форматі наукового дослідження, встановлюються методи, що застосовуються до кожного з етапів досліджень, використовується розроблений алгоритм дій з практичним досвідом та теоретичними джерелами. Методика досліджень це послідовна схема різних дій, у яких виводитися і народжується нове бачення і уявлення, у досліджуваної наукової сфери.

Метод наукового дослідження має свою класифікацію та розподіл на певні структури:

- емпіричний метод - це метод досліджень сконцентрований на спостереженні, вимірі чи порівнянні.
- теоретичний метод - це метод заснований на аналітиці та синтезі, обчислення від загального до приватного, дедуктивного методу
- детерміністичні - формуються на основних важливих стійких поняттях.
- стохастичні - дозволяють обчислити можливості та варіанти, провести оцінку випадковостей та збігів.
- Системні методи, методи комплексного аналізу та прогнозування - визначаються своєю функцією.
- Технічні, біологічні, фізичні, соціальні методи безпосередньо відповідають певній дослідницькій сфері.

Рис. 3.1. Класифікація методів наукового дослідження

Для більш детального розкриття та поняття проблематики теми проектування спа центрів та закладів оздоровлення та відпочинку потрібно взаємодіяти з різними методами наукового дослідження.

У форматі наукової дослідницької роботи потрібно застосовувати аналіз історичної сторони цієї тематики. Звернення до цього методу наукового дослідження дозволить виявити основні особливості, принципи та зрозуміти структуру та розвиток даної сфери у формуванні громадських будівель подібного призначення.

У проведеній дослідницькій роботі потрібний взаємозв'язок аналітичних методів та методів синтезу. У цьому форматі виконуються операції зі спостереження, розглядається загальна структура і проводиться первинний простий аналіз джерел інформації. Цей науковий підхід дає первинне поняття про досліджуваний об'єкт, але вимагає подальшого більш поглибленого вивчення.

Одним з найважливіших методів, і найбільш актуальним для комплексного поняття структури роботи, є метод порівняння. Цей метод дозволяє простежити

відмінності і відповідності з об'єктом над яким проводяться операції з дослідження. Виявити формати структури, а також зрозуміти деталі та особливості формування об'єкта дослідження.

Одним з важливих методів дослідження наукової діяльності є графічні методи, які підкріплюється візуальним складником наукового дослідження. Вони формуються у кресленні, або зображення, або наочні векторні графічні схеми чи моделі. І дозволяють наочно розібрати структуру дослідження у форматі графічно-візуальної подачі.

Саме ці методи дозволяють структуровано провести аналіз об'єкта дослідження та створити системність та алгоритм роботи над об'єктом наукового дослідження. Для подальшого вдосконалення та детальнішого розкриття тематики наукового дослідження [27].

3.1. Класифікація приміщень будівель центрів для оздоровлення та відпочинку

При проєктуванні громадських будівель зокрема SPA-центрів з функцією оздоровлення та відпочинку, критично важливим є створення просторів з якісно продуманою планувальною схемою, функціональним зонуванням та з ефективним використанням простору. Також важливими факторами, що впливають на процеси даних закладів, є екологічність приміщень, яка безпосередньо залежить від матеріалів, що використовуються для обробки простору, а також енергоефективності самого закладу. Естетичні якості такі як колір, світло, композиція в подібних закладах безперечно важливі і безпосередньо взаємопов'язані з матеріалами.

Затребуваність людьми у подібних закладах простежується незалежно від регіону чи культури. Зацікавленість людей у своєму психологічному, фізичному здоров'ї чи відпочинку цілком виправдана природними життєвими процесами людини. Посприяти зростанню та більшій затребуваності у закладах подібного типу можуть різні фактори такі як рівень завантаженості праці суспільства, загального настрою суспільства, погіршення екології, рівень емоційного стану

суспільства, формат способу життя та ряду інших факторів.

В даний час простежується особливий дефіцит комплексних рішень закладів оздоровлення та відпочинку, який зможе знизити всі негативні показники, та задовольнити всі потреби суспільства. Даний тип закладів здатний вирішити існуючі проблеми людей, і посприяти відновлювальним процесам здоров'я як з психічної, так і з фізичної сторін, а також вирішить низку проблем із проведенням дозвілля суспільства [28].

Затребуваність даних комплексних рішень у вигляді громадських будівель оздоровлення та відпочинку безпосередньо впливає на необхідний перелік приміщень, які будуть враховуватися та закладатися при проектуванні будівлі такого типу. Найбільш затребувані та актуальні приміщення, які широко поширені та в яких простежується дефіцит це приміщення:

- лазень;
- саун;
- масажних кабінетів;
- басейнів як відкритого так і закритого типу;
- гідромасаж;
- косметологічних процедурних;
- приміщень вологих обгортань та пілінгів;
- приміщень кисневих та грязьових загортань;
- кімнат УФ проміння;
- кімнат лазерного прогрівання;
- SPA-капсули;
- солярії;

Подібних комплексних реалізованих рішень, на сьогоднішній день практично немає. Найчастіше ці заклади інтегровані в існуючі туристичні заклади, спортивні комплекси, місця тимчасового прибування людей або готелі. Також існує окремий тип закладів з ухилом виключно на медичні процедури, не включаючи функцію відпочинку [29].

Основною концепцією подібних закладів є екологічність та природність

простору. Найчастіше цього ефекту в концепції виходить досягти завдяки оздоблювальним матеріалам які використовуються в просторі, а також обладнання, що знаходиться в ньому.

Різновиди цих матеріалів безпосередньо залежать від регіону, в якому реалізується даний проект. Ця залежність є певною і логічною. Так, наприклад у країнах сходу, через нестачу деревних матеріалів, найчастіше в оздоблювальних матеріалах використовують кам'яні матеріали, такі як:

- травертин;
- граніт;
- мармур;

Для країн середземномор'я у реалізації закладів оздоровлення та відпочинку з ухилом на екологічність найбільш актуальними матеріалами виступають:

- кераміка;
- галька;
- пісковик;
- ракушняк;

Країнам східної азії властиві натуральні матеріали, такі як:

- бамбук;
- чорний сланець;
- кварцит;

Для країн середньої Європи, які є найбільш актуальними для нашого регіону, екологічними матеріалами найчастіше виступають:

- різні породи деревини;
- мармур;
- кварц;
- граніт;

Популярність використання в оздоблювальних рішеннях інтер'єрів безпосередньо залежить від способу видобутку, достатку, доступності самого ресурсу матеріалу в конкретному регіоні.

Саме цей фактор має особливий вплив на функціональне призначення та характеризує образ приміщень оздоровлення та відпочинку, які виникають залежно від регіону та його умов. Так, наприклад, зароджувалися популярні і затребувані на сьогоднішній день приміщення оздоровлення та відпочинку людини шляхом впливу температур таким як - хаммам. Достаток кам'яних матеріалів таких як мармур, граніт і кераміка, посприяли кінцевому образу, що характеризує даний тип приміщень. А регіональна затребуваність у цьому типі приміщень, посприяла розвитку та популяризації. Саме тому у східних регіонах таких як Туреччина, Азербайджан, Іран та інших, даний тип поміщень існує у своєму канонічному образі та форматі [30].

Аналітичний огляд історії формування приміщень оздоровлення та відпочинку залежно від регіональності дозволив виявити деякі особливості формування подібних просторів в Азіатському регіоні.

Онсен - один з найбільш яскравих прикладів, в якому регіональна значущість найбільше вплинуло на функціональне призначення формування простору, візуальний стиль та матеріали, що використовуються у закладах оздоровлення та відпочинку. У Японії заклади Онсена спочатку передбачали в собі місця тимчасово перебування і туризму людей і служили готелем, але згодом суспільству були потрібні заклади з ухилом на оздоровлення та відпочинок, і таким чином виникли спа-центри з гарячими водними джерелами, які включали спа-процедури, масажні приміщення, приміщення терапії закутування та просто відпочинку людей, які бажають провести час з користю для свого здоров'я в екологічно досконалому просторі. Цей тип громадських закладів дуже поширений в Азії, і має велику популярність до відвідування. Саме ця потреба суспільства і дозволила розвиватися даному типу закладів у цьому регіоні. Онсен має свій певний стиль, образ і концепцію, приміщень, яка на сьогоднішній день надихає і сприяє розвитку дизайнерських рішень, які зберігають екологічність стилю. У своїй більшості цього вдається досягти завдяки грамотному застосуванню оздоблювальних матеріалів. Для закладів оздоровчого типу, в Азіатських країнах, також використовують матеріали, які найбільш доступні, і

актуальні в умовах даного регіону. Одним з найбільш популярних оздоблювальних матеріалів для закладів оздоровлення та відпочинку є бамбук, який вкрай простий в обробці, а також має відмінні характеристики довговічності та теплопровідності. Він приємний при безпосередньому контакті з людиною, є цілком екологічним та має відмінний естетичний вигляд.

Одним із найпоширеніших форматів приміщень оздоровлення та відпочинку, з термальною взаємодією, у нашому регіоні є так звана фінська сауна. Цей формат оздоровчого приміщення зайняв украй стійку позицію, і найбільш затребуваний. Набув популярності цей тип приміщень завдяки простоті своєї конструкції, комплексності взаємодій і функціоналу, а також найважливішим фактором виступила доступність матеріалів для реалізації даного приміщення. За своєю структурою, фінська сауна є приміщенням, з безпосереднім тепловим вогнищем. Спочатку, у Фінляндії даний тип приміщень використовувався як типовий заклад для миття та дотримання гігієни, не мав точної прив'язки до особливостей матеріалів і був обов'язковим і стандартним приміщенням для цього регіону. Надалі почав перетворюватися і зазнавати ряд змін, як функціональних, планувальних, а також естетичних особливостей формування даних просторів. Завершений образ даного приміщення розвивається і на сьогоднішній день. Його функцією став симбіоз оздоровчих якостей та функції відпочинку людини. Використовувані матеріали, стали використовуватися в множині, але основою оздоблювальних матеріалів завжди служить деревні матеріали різних порід. Породи дерев майже завжди використовують залежно від доступності потрібної породи в регіоні. Це безпосередньо впливає на концепцію та образ приміщення. Розвиток і доступність технологій, також позначається на особливостях обладнання саун. Для подібних приміщень може використовуватися як твердопаливна піч, так і електричний нагрівальний елемент. Доступність технологій визначальним фактором позначається і на методах обробки матеріалів для подальшого їх застосування в інтер'єрі.

Визначальною особливістю в залежності від регіональності, і фактором,

що випливає, є ландшафт і локація спроектованої будівлі. У заняттях оздоровлення, це має дуже важливе значення, оскільки дотримання концепції екологічності та природності в просторі завжди відповідає не тільки інтер'єру, але й навколишньому середовищу та антуражу. Як правило, тенденція проектування подібних закладів оздоровлення та відпочинку веде до реалізації проекту саме в природних місцях, який обумовлений динамічною зміною ландшафту. Ця особливість повністю виправдана тим, що це дозволяє досягти возз'єднання природи з людиною, і повністю занурити їх у середовище екологічності. Динамічний ландшафт, відіграє важливу роль і має великий вплив на архітектурний образ будівлі, а також займає ключову позицію у формуванні просторів, планувальних рішень, і основний дизайн концепції як екстер'єру так і інтер'єру. Хорошим рішенням в дизайні інтер'єру, буде відповідність ритміки, колірної та тонової гами, композиції, а також застосовуваних оздоблювальних матеріалів відповідно до ландшафту. Вкрай важливо дотримуватися гармонії зовнішнього середовища та внутрішнього простору, тільки при дотриманні цих принципів, можна досягти гармонійно цілісного внутрішнього простору.

Погодні та кліматичні умови, залежно від регіональності, також задають основні параметри, вимоги та особливості до проектування будівель оздоровлення та відпочинку. Цей фактор відіграє визначальну роль у певних рішеннях щодо конструкції будівлі, використовуваних матеріалах, а також безпосередньо впливає на підсумкову дизайн концепцію приміщень. Кліматичні умови характерні більш прохолодному середовищу, тягнуть за собою ряд певних рішень щодо скління, використання матеріалів обробки. В рамках громадських будівель оздоровлення та відпочинку є безліч приміщень зі своїм особливим температурним режимом. При більш прохолодному кліматі, властивому нашому регіону, не рекомендовано примикання подібних типів приміщень до зовнішнього контуру будівлі. Це безпосередньо впливає на планувальні рішення при проектуванні будівель оздоровлення та відпочинку. Також фактор кліматичних умов, задає ряд норм і вимог до матеріалів утеплення, та використання конструктивних рішень. Це впливає на вибір таких матеріалів як

утеплювач або вибір матеріалу для стін, який повинен відповідати нормам теплоопіру та теплопровідності.

Значення температурного режиму має вплив на комфорт перебування відвідувача в приміщенні закладу оздоровлення та відпочинку. При прохолодному кліматі, щоб уникнути тепловтрат, потрібно виключити використання панорамного скління, і намагатися використовувати альтернативні методи природного та штучного освітлення. Це також позначається на загальному сприйнятті та формуванні простору подібних закладів [31].

3.2. Зовнішні та внутрішні фактори впливу формування інтер’єрів приміщень для оздоровлення та відпочинку

Зовнішні та внутрішні чинники впливу, вкрай важливі при взаємодії та перебування людини у просторі громадських будівель, призначених для оздоровлення та відпочинку. Візуальна складова, що характеризує основний образ, здатне відобразити концепцію, і залишити правильне враження від перебування у приміщенні. При правильно використаних прийомах, які впливають на візуальний складник простору, можна досягти потрібної атмосфери, і задати потрібний емоційний тон приміщенню. Грамотне розуміння основ та поєднань основних візуальних факторів інтер'єрного простору, таких як кольори, світла, текстури, композиції та форми, дозволяє створювати більш цікаві дизайнерські рішення, і здатні впливати та розуміти як працювати з простором та бачити можливості його видозміни за допомогою його певних візуальних якостей.

Рис. 3.2. Фактори впливу на візуальне сприйняття

Колір, як основний інструмент, і один і головних факторів візуального сприйняття інтер'єру. За допомогою кольору можна досягти не тільки візуального ефекту сприйняття простору, а також задати необхідну атмосферу приміщенню, встановити емоційний тон, і активно взаємодіяти з психологічним станом відвідувача. У закладах оздоровлення та відпочинку, колір має вкрай важливе значення. Для роботи над колірним рішенням у подібних приміщеннях, враховується його функціональне призначення, його композиція та основна ідея, яку можна підкреслити при правильному поводженні з кольором. Колір в інтер'єрі подібних приміщень може сприяти як заспокоєнню, емоційному розвантаженню, зняттю емоційного напруження, так і стимулювати, спонукати до дії та активності людини.

За допомогою кольору можна впливати на об'єм та масштаб простору. У громадських закладах оздоровлення та відпочинку, існують як і великі відкриті простори, такі як басейни, кімнати комплексного відпочинку, або приміщення

фітобару, так і приміщення невеликої площі. За допомогою кольору можна безпосередньо вплинути на формування та сприйняття цих приміщень. Так, наприклад, великі простори можна підкреслити холодними відтінками, щоб візуально розширити їх, а щоб створити затишок у невеликих просторах, краще використовувати теплішу кольорову гаму.

Одним з важливих завдань дослідження є, розкриття здібностей та значення кольору в інтер'єрі, та його взаємодії на простір, у приміщеннях оздоровлення та відпочинку [32].

Таблиця 3.1. Характеристика кольору в інтер'єрі.

№	Назва кольору	Відчуття кольору на рівні асоціації	Застосування кольору в інтер’єрі
1	**Білий**	Білий колір визначає легкість, пустоту і легкість.	При взаємодії з інтер'єром цей колір здатний розширювати простір. Наділяє приміщення відчуттям чистоти та спокою
2	**Блакитний**	Блакитний колір, наділяє людину відчуттям піднесення, усвідомленості, вселяє довіру і є символом ідеалізації та досконалості.	блакитний колір втілює у собі симбіоз якостей синього спектру та хроматичного білого. Кольорове рішення інтер'єру в блакитному кольорі, служить антидепресантом, сприяє зниженню рівня стресу, знімає наявність втоми, і виводить людину, яка перебуває в просторі з дратівливого стану.

3	**Зелений / Ізумрудний**	Зелений та ізумрудні кольори уособлює натуральність, концентрацію, збалансованість та підкреслює життєву силу	Зелений колір в інтер'єрі підкреслює природність, екологічність та сприяє заспокійливому ефекту при взаємодії з простором. Контрастні поєднання зеленого, наприклад, з білими або жовтими квітами, створюють зворотний ефект, і наділяють простір ефектом бадьорості та енергії.
4	**Коричневий**	Коричневий колір підкреслює простоту та натуральність. Створює відчуття тепла і стабілізує стан	В інтер'єрі коричневий колір створює ефект вишуканості та елегантності, підкреслює затишок та наділяє приміщення відчуттям тепла. Також цей колір досить універсальний для поєднань з ним інших кольорів в інтер'єрі
5	**Жовтий**	Жовтий колір за своїм асоціативним рядом, має безліч позитивних якостей. Він підкреслює мудрість, розум і зрілість. Надає енергії та оптимізму.	Жовтий колір в інтер'єрі, наповнює простір теплом та світлом, створює атмосферу затишку та спокою. При багатому використанні жовтого кольору, в інтер'єрі, створюється ефект енергії і бадьорості.
6	**Бежевий**	Колір відкритості комунікабельності, задає спокій емоційного тла, заспокоює, створює баланс.	Бежевий колір, світло-коричневий або кремовий, дозволяє врівноважити простір, позбавити візуального шуму. Наділяє простір спокоєм та легкістю
7	**Чорний**	Авторитетний, колір домінуючий, що створює відчуття невідомості.	Чорний колір в інтер'єрі, універсальний у використанні, чудово поєднується з усіма кольорами різного спектру. Візуально скорочує простір.

8	**Сірий / графітовий**	Колір асоціюється з мудрістю та зрілістю. Наголошує на надійності, скромності.	Сірий колір в інтер'єрі може бути відмінним тлом для акцентних об'єктів, яскраві кольори при взаємодії із сірим повністю розкриваються. Є практичним та універсальним кольором.

До освітлення громадських будівель SPA-центрів з функцією оздоровлення та відпочинку потрібно підходити максимально уважно та ретельно. Світло як і колір має певний спектр особливостей, який вкрай важливо враховувати при формуванні внутрішніх просторів. Приміщення оздоровлення за своєю концепцією прагнути бути ближчими до природи і залишатися екологічними. Грамотна розстановка світла може посприяти цим чинникам, і створити сприятливі умови для людини, яка перебуває в приміщенні. У рамках оздоровчих спа-центрів, слід прагнути до рясного природного освітлення, так як природне світло крім якості підкреслювати естетику, так само покращує інсоляцію приміщення, робить приміщення світлішим і зближує людину з навколишнім середовищем.

Однією з головних якостей природного світла це візуально розширювати простір, при вмілому використанні цих прийомів можна домогтися дійсно комфортного приміщення [33].

Штучне освітлення, також відіграє важливу роль у формуванні образу, композиції, і загального враження від простору. За допомогою штучного світла, можна:

- виділяти та акцентувати об’єкти у просторі;
- балансувати композицію приміщення;

- розділяти та зонувати приміщення;
- задавати напрями та маршрути;
- підкреслювати текстуру матеріалів;
- змінити сприйняття кольору;
- розширювати чи звужувати простір;
- мати вплив на емоційний чи психологічний стан;

Композиція має як один з найважливіших факторів візуального сприйняття простору, так само має своє значення і в організації самого простору так і впливає на планування будівлі. Композиція в дизайні інтер'єру, дозволяє створити цілісність і об'єднати простір і предмети, що знаходяться в ньому, в цілісну і закінчену структуру. Для створення правильної композиції в інтер'єрі важливо розуміння основ побудови і закономірностей цього фактору. У формуванні внутрішніх просторів закладів оздоровлення та відпочинку, як правило, використовуються різні методи композиційних рішень. Одним із принципів побудови композиції є симетрія, це дозволяє врівноважити простір, створити відчуття спокою та збалансованості. У симетричній композиції інтер'єру, вибирається основна вісь, відносно або навколо якої можуть бути предмети і формуватися простір в цілому.

Рис. 3.3. Особливості симетричної композиції в інтер’єрах приміщень центрів оздоровлення і відпочинку.

Принцип асиметрії в інтер'єрі є протилежністю методу симетрії. Цей принцип побудови композиції, найбільш застосовний до розміщення елементів декору в приміщенні, за допомогою асиметричних елементів за їх співвідношенням розмірів, форм, можна домогтися як і врівноваження простору, так і зворотного цього ефекту. Для створення дизайну інтер'єрів приміщень оздоровлення дуже важливо застосовувати збалансовано ці два композиційні методи. Так як гіперболізація одного, може призвести до негативних відчуттів людини в просторі приміщення і може негативно позначитися на психологічному стані людини. Також одним із поширених принципів композиційного формування простору є динаміка. У разі динамічної композиції формується контраст площин або об'єктів у просторі. Формування композиції даним методом, можна досягти цікавих дизайнерських рішень, які привертатимуть увагу та сприятливо впливатимуть на емоційне тло відвідувача. Спосіб формування композиційно-динамічного простору, підкреслює свободу і дозволяє розставити акценти в просторі.

Рис. 3.4. Прийоми формування динамічної композиції в інтер’єрі

На формування візуального образу закладу оздоровлення та відпочинку впливає багато факторів. Одним із значущих чинників, які тісно пов'язані з сприйняттям образу та ідеї приміщення, це культурні відмінності, історичний зміст та знаковість приміщення. Культура має величезне значення для

формування інтер'єру, так як це збірний образ не тільки зовнішніх факторів, але культурні відмінності можуть позначитися і на планувальних рішеннях будівлі оздоровлення. Так, наприклад, для певного регіону може бути доречна велика кількість об'єднаних просторів, для відвідувань великою кількістю людей, а для іншого, можливо, буде мати значення розподіл і зонування простору за гендерною відмінністю. Такі чинники в результаті вплинуть формування простору і формат приміщень, а у подальшому можуть позначитися і дизайн рішеннях приміщень.

Культура та історичний фактор, також впливають на візуальний стиль, і дизайн концепцію приміщень. Так, наприклад, за допомогою цих факторів можна підкреслити історичну значущість приміщення, якщо будівля переслідує ідею занурення в античність, то в інтер'єрі можна застосувати будь-які колони, елементи декору капітелей, багаторівневі карнизи, ці особливості можуть відбитися і на конструктивному вирішенні будівлі. Також подібні особливості застосовні не тільки до основного дизайну задуму, але і до наповнення приміщення меблями, малих архітектурних форм, обладнання, фурнітури і дрібного декору. До візуальної складової, приміщень оздоровлення та відпочинку, на яке впливає культура та історія, може бути розпис чи декорування поверхонь приміщень, такі як фрески, мозаїки, вітраж – ці техніки найбільш актуальні для приміщень водних процедур або з особливим температурним режимом, таких як басейни, лазні, хамами та інші [34].

3.3. Властивості дизайну інтер’єрів та обладнання приміщень установ для оздоровлення та відпочинку з використанням природних матеріалів.

Натуральні матеріали є основою для формування екологічно чистих та природних просторів. Даний тип матеріалів, тісно пов'язаний і найбільш застосовний до закладів оздоровлення та відпочинку, оскільки тільки цей тип матеріалів, здатний наділити, і створити в просторі атмосферу спокою, і сприятливо впливати як на психологічний так і на фізичний стан людини. Природа та людина, це взаємозв'язні речі. Людина завжди прагне бути ближчою

до природи, тому використання саме натуральних, природних матеріалів найбільш актуальне у закладах відпочинку та оздоровлення. Найбільшу цінність в дизайні інтер'єрів представляють природні матеріали, які піддавалися найменшій обробці, або використовувалися у своєму натуральному вигляді.

Найбільш поширеним матеріалом і найбільш затребуваним для обробки приміщень SPA-центрів є дерево. Дерево є лідируючим типом матеріалів у даному форматі закладів, так як за допомогою цього матеріалу, можна реалізовувати різні архітектурні та конструктивні рішення в будівлі, такі як дерев'яні ферми, балки, покрівлі та колони.

У дизайні інтер'єру приміщень з ухилом на відпочинок та оздоровлення дерево є вкрай універсальним матеріалом для обробки приміщень. Цей тип матеріалів можна застосовувати до всіх вертикальних та горизонтальних поверхонь, і його варіації безмежні. Починаючи від покриття підлог дошкою, паркетом, деревним масивом, пробковою підлогою та іншими. Оздоблювальні матеріали стін таких приміщень як сауни або лазні, не обходяться без застосування деревних матеріалів, за допомогою цих матеріалів домагаються потрібної естетики та характеру, канонічності та закінченості виду, властивим цим приміщенням. У приміщеннях призначених для відпочинку, дерев'яні матеріали можуть бути використані як дизайн рішення, наприклад для створення акцентної стіни або служити основним матеріалом для обробки меблів в приміщенні. Дерев'яні матеріали в інтер'єрах закладів оздоровлення та відпочинку також можуть бути використані для виготовлення фурнітури, декору та обладнання, на прикладі масажних столів, шезлонгів, стелажів та інших [35].

Матеріали з дерева, які використовують у подібних закладах поєднує в собі головні якості як:

- екологічність;
- довговічність;
- простота догляду;
- різноманітність асортименту;
- невисока вартість;

Камінь – є екологічно чистим, міцним та довговічним матеріалом. Цей матеріал через свої якості, є найбільш актуальним і універсальним матеріалом для використання в громадських будинках, а через екологічність і природність у будинках оздоровлення та відпочинку, він знайшов своє особливе застосування. Цей матеріал, в наш час, застосовується не тільки для будівництва, облицювання фасадів та якості екстер'єрних рішень, але і при оформленні внутрішніх просторів приміщень інтер'єру. В рамках закладів оздоровлення та відпочинку кам'яний матеріал може використовуватися у всіх його видах та варіаціях. Практично у всіх популярних стилях дизайну інтер'єру можна застосувати даний універсальний матеріал. Камінь може використовуватися обробним матеріалом для виготовлення підлоги або сходів, може використовуватися у вигляді грубих та текстурних панелей на стіни. У приміщеннях басейнів цей вид матеріалу найчастіше використовується для покриття підлог у вигляді гранітних або мармурових плит, а сучасні способи обробки цього матеріалу дозволяють досягти потрібної текстури, до глянсового блиску або грубої необтесаної природної текстури. Для обробки самого басейну і гідромасажних ванн цей матеріал найбільш застосовний. Камінь для подібних елементів інтер'єру може використовуватися як у обробленому вигляді керамічної плитки, так і у вигляді викладеної гальки або мармурових плит. Популярним і актуальним способом застосування каменю в саунах і лазнях є використання великих сольових блоків, які викладаються у вигляді масштабних сольових стін, або використовуються в якості оздоблювального матеріалу фрагментів стін в сауні. Камінь в інтер'єрі приміщень відпочинку або приміщень загального користування може використовуватися як матеріал для обробки камінів, а також предметного інтер'єрного наповнення. Починаючи від предметів меблів, такі як столи, барні стійки, лавочки, так і декорації приміщень, різних скульптур, ваз, світильників. Також сучасні методи обробки каменю дозволяють надавати йому різні форми, які можна гармонійно вписати в дизайн інтер'єр приміщень термічної обробки. Наприклад інкрустувати дорогоцінним камінням фрагменти стін у лазні чи хаммамі. Переваги використання кам'яних матеріалів в інтер'єрах оздоровлення

та відпочинку [36]:

- екологічність;
- універсальність;
- надійність;
- простота обслуговування;
- довговічність;
- натуральний та природний вигляд;
- різноманітності вибору текстури та кольору;

У таблиці 3.2 наведено список актуальних матеріалів та їх застосування у установах оздоровлення та відпочинку

Таблиця 3.2. Оздоблювальні матеріали закладів оздоровлення та відпочинку

№	Матеріал	Відображення матеріалу	Використання
1	**Мармурова плита**		**Підлога**
2	**Вологостійка підлогова дошка**		

3	**Керамічна плитка**		
4	**Стеля з дерев'яних рейок**		**Стеля**
5	**Контурна підвісна стеля**		
6	**Кам'яні плити**		**Стіни**

7	**Дерев'яні панелі ДСП і МДФ**		
8	**Керамічна або мармурова плитка**		

Висновки до Розділу ІІІ

Методика досліджень, проєктування та створення дизайну інтер'єрів закладів оздоровлень та відпочинку із застосуванням природних матеріалів є найважливішим етапом та обов'язковим підходом до дослідження та розвитку цієї тематики, яка неодмінно позначається на проектуванні та формуванні дизайну екологічно чистих, ергономічних, естетично привабливих просторів. При дослідженні та детальному розборі всіх особливостей та аспектів формуються визначальні поняття, які впливають на особливості, специфіку та класифікацію приміщень будівель центрів для оздоровлення та відпочинку. У методології досліджень виконано повний аналіз різних актуальних підходів до проектування закладів оздоровлення та відпочинку із застосуванням природних матеріалів та формування внутрішнього простору, який включає вивчення спектру визначальних факторів. Вивчення цих особливостей та аспектів виявляє: затребуваність та актуальність та дефіцит комплексних рішень будівель оздоровлення та відпочинку залежно від регіональності, вплив історичної та культурних особливостей на формування внутрішніх просторів, вплив ландшафту та навколишнього середовища на формування планувальних рішень

та дизайн концепцій інтер'єру, вплив погодних та кліматичних умов на вибір матеріалів для оздоблення, особливості температурного режиму та вентиляції для закладів оздоровлення та відпочинку

Методологія досліджень дозволяє виявити особливості зовнішніх та внутрішніх факторів впливу на формування інтер'єрів приміщень для оздоровлення та відпочинку. До особливостей що впливають на візуальне сприйняття простору приміщень оздоровлення та відпочинку слід відносити: застосування кольорової гами, а також вплив кольору на психологічний стан людини, освітлення та її вплив на сприйняття простору, основ композиції та способів застосування різних композиційних рішень в інтер'єрі, особливості впливу культури та історії на формування візуального образу та концепції приміщень.

Також виявлено актуальні та затребувані матеріали для обробки приміщень оздоровлення та відпочинку. Визначено основні необхідні властивості та якості до матеріалів оздоблення. Детально розібраний спектр застосування натуральних матеріалів в інтер'єрі, в залежності від призначення приміщення, а також поточних в ньому функціональних процесів. Визначено можливості використання природних матеріалів у декоруванні простору, а також застосування їх у виготовленні меблів та обладнання. Виявлено особливості впливу природних матеріалів на психологічний стан людини, а також встановлено взаємозв'язок природних матеріалів у взаємодії зі здоров'ям людини.

РОЗДІЛ IV. ПРИЙОМИ І ЗАСОБИ ПРОЄКТУВАННЯ ІНТЕР'ЄРІВ ЦЕНТРІВ ДЛЯ ОЗДОРОВЛЕННЯ ТА ВІДПОЧИНКУ (НА ПРИКЛАДІ ЦЕНТРУ ОЗДОРОВЛЕННЯ І ВІДПОЧИНКУ В М. КРАМАТОРСЬК)

4.1 Вихідні дані для проєктування. Концепція інтер'єрного середовища для оздоровлення з використанням природних матеріалів.

Центр оздоровлення та відпочинку із застосуванням природних матеріалів це цілісний комплекс, функціональне призначення якого зосереджено та спрямоване на оздоровлення та відпочинок людини. Центр оздоровлення, за своїм прямим призначенням, здатний покрити безліч потреб людини, а саме у потребі проведення дозвілля та підвищення рівня здоров'я як психологічного, так і фізичного.

Запроєктований заклад оздоровлення та відпочинку знаходиться у місті Краматорськ, на перетині вулиць Дворцової та Ювілейної. Даний проєкт є ключовою точкою, дуже впливає на розвиток міської інфраструктури, а також, позитивно впливає на антураж міста. На території оздоровчого центру створена комфортна зона для пішоходів, обладнана тротуарами, ширина яких становить 3 метри. Територія озеленена, є безліч місць рекреації і створена для комфортного перебування, переміщення та відпочинку відвідувачів. Територія закладу обладнана автопарковкою для відвідувачів на 26 місць, а також на 12 автомісць, для співробітників центру. Також територія центру оздоровлення і відпочинку включає безліч зон активності, такі як: баскетбольні майданчики, футбольне поле, роллердром, а також дитячі і спортивні майданчики.

СИТУАЦІЙНИЙ ПЛАН М1:5000

ПЛАН РЕЛЬЄФУ М1:1000

РАДІУС ОБСЛУГОВУВАННЯ М1:8000

СХЕМА РУХУ ТРАНСПОРТУ ТА ПІШОХОДІВ М1:1000

ЗОНА ПОТЕНЦІЙНИХ ВІДВІДУВАЧІВ М1:8000

Рис. 4.1. Ситуаційний план та схеми обслуговування території.

Рис. 4.2. Генплан території закладу «Оздоровлення та відпочинку»

Проект закладів оздоровлення та відпочинку був спроектований під багатофункціональні завдання, ця особливість також відобразилася і на архітектурному образі будівлі. Об'єкт являє собою монументальну будівлю, з безліччю об'ємних блоків, що виступають. Блоки цієї будівлі, впливають не тільки на архітектурне сприйняття будівлі, а також є і ключовим планувальним рішенням, вони відведені під функціональні зони. Сучасні та незвичайні форми будівлі, привертають увагу відвідувачів, уособлюють прагнення до сучасності, а також впливають на контур типової міської забудови. Оригінальний, сучасний архітектурний образ будівлі, служить точкою інтересу мешканців, а також задає вектор у розвитку архітектурного стилю міста [37].

Рис. 4.3. Архітектурний образ закладу «Оздоровлення та відпочинку»

Зовнішнє оточення інтер'єр і простір в цілому при взаємодії з людиною є вкрай взаємопов'язаними факторами, оскільки вони здатні вплинути на психологічний або емоційний стан людини. Саме тому, концепцією даного проекту є створити максимально екологічний, природний простір, який здатний сприятливо вплинути на загальний стан людини, і одним з основоположних цього концепту є застосування природних матеріалів в інтер'єрах, оскільки цей вид матеріалів здатний змінити рівень сприйняття простору, наділити його природними. якостями та наблизити людину до органічності та натуральності внутрішнього середовища [38].

4.2 Функціонально-планувальне рішення приміщень

Для організації оптимального, збалансованого та органічного простору у проекті закладу оздоровлення та відпочинку, одним із найважливіших факторів є правильне функціональне зонування. Зонування має бути системним та здійснювати розбивку приміщень на однорідні групи, враховуючи функціональне призначення цих приміщень та внутрішні взаємозв'язки між ними. Розроблений проект центру оздоровлення та відпочинку, призначений для періодичного відвідування, та тимчасово перебування відвідувачів, для

здійснення різних взаємодій та процесів, що укладаються та сконцентрованих на головних його функціях рекреаційно-оздоровчої, а також додаткових до нього функцій харчування, розваги, медичного обслуговування, та спорту.

Комплексність і цілісність всіх елементів і вимог, у своєму виконанні відобразилася проектування та організації простору, розмірів, форми, планування, та основний концепції дизайну рішення внутрішніх приміщень.

У розробленому проекті угруповання внутрішніх просторів та дотримання системності вплинуло і на композиційні рішення розроблюваного закладу. Планувальну схему даного проекту можна розцінювати як асиметричну, так як приміщення групуються у вільному порядку і не мають особливої прив'язки до ядра.

У цьому проекті розроблена планувальна схема визначалася характером функціональних процесів, з планувальної схеми надалі формується загальна структура приміщення і створюється комплексне зонування груп приміщень. У рамках розробленого проекту структура середовища повністю відповідає функціональному призначенню.

Однією із значних завдань цього проекту, було створення комплексності функціональних процесів, які у закладі, та його системності. Було зроблено аналіз необхідних приміщень, та його функціональне призначення, і основі цього було встановлено послідовність і взаємозв'язок у композиційному рішенні та створення структурованої схеми приміщень. Структурована схема проявляє взаємозв'язки між приміщеннями їх функціональним призначенням.

Розроблений центр оздоровлення та відпочинку має три експлуатовані поверхи, які діляться на блоки. Із західного боку закладу першого поверху, знаходиться центральний блок та вхідна група. Вхідна група обладнана вестибюлем, гардеробом та сан вузлами.

У північній частині будинку першого поверху знаходиться блок для спорту.

Другий поверх, що розробляється в рамках даного дизайн проєкту, відведений для комплексного спа центру, який і виконує функцію оздоровлення

та відпочинку.

У південній частині будинку другого поверху знаходиться основна зона розподілу відвідувачів та фітобар, а також приміщення обслуговування відвідувачів і комори.

У західному крилу будівлі знаходяться масажні кабінет, а також офісні приміщення співробітників.

У центральному блоці будівлі розташовані блоки комплексів саун з власними зонами для відпочинку, а також приміщення гардеробу та санвузлів.

У східній частині, знаходяться комплекс приміщень гідромасажу і велика кімната відпочинку.

У північній частині будівлі розміщуються приміщення для занять гімнастикою.

У розробленому проекті закладу оздоровлення та відпочинку є логічно побудований площинний та просторовий взаємозв'язок усіх приміщень, за допомогою якого здійснюється взаємозв'язок та комунікація між усіма групами приміщень. Горизонтальний зв'язок приміщень даного проекту це вестибюль, коридори та зони очікування та рекреацій. Для вертикальної комунікації у проекті будівлі закладено ліфти, сходи та пандуси.

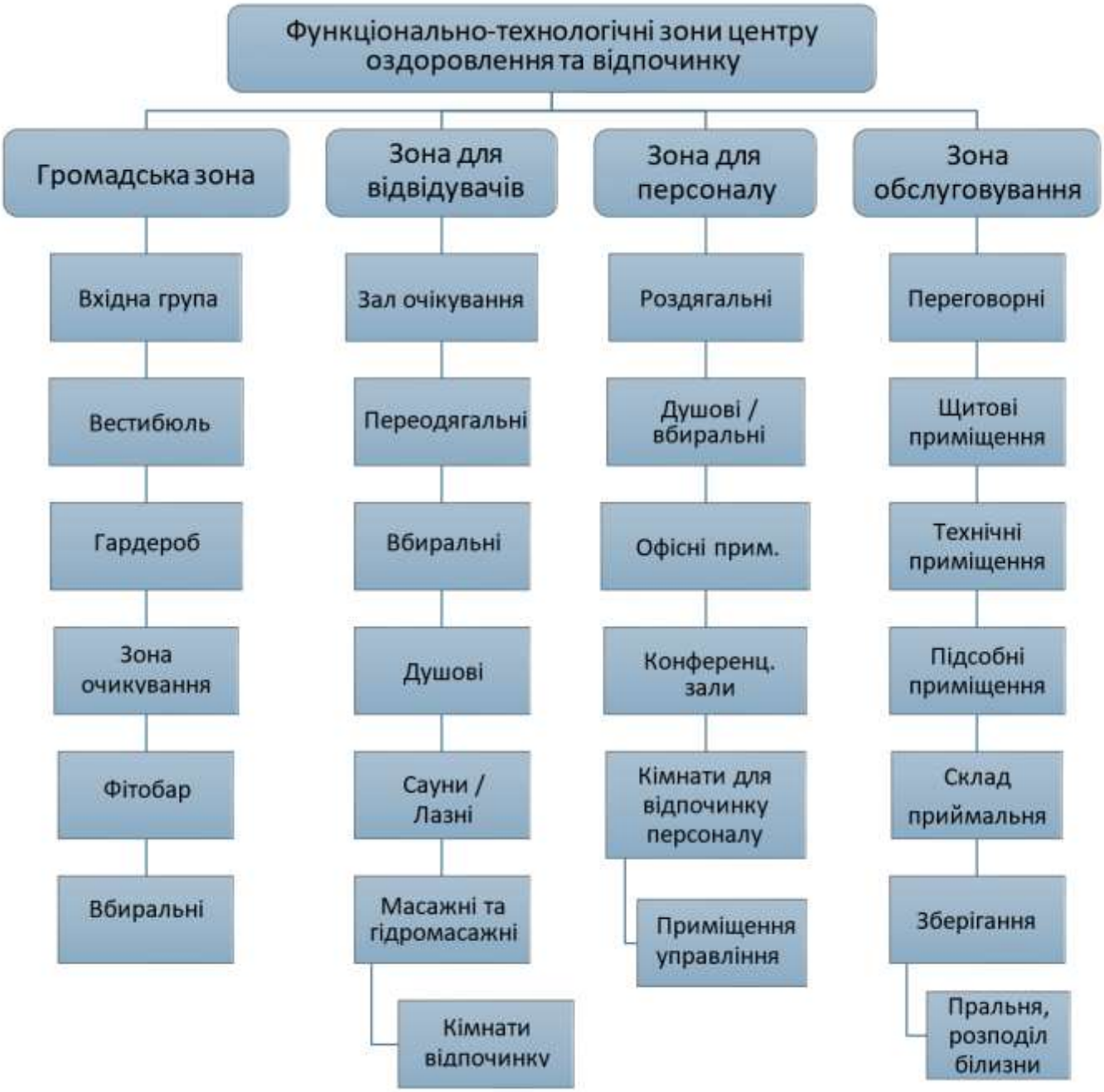

Рис 4.4. Функціонально-технологічна схема зон центру оздоровлення та відпочинку

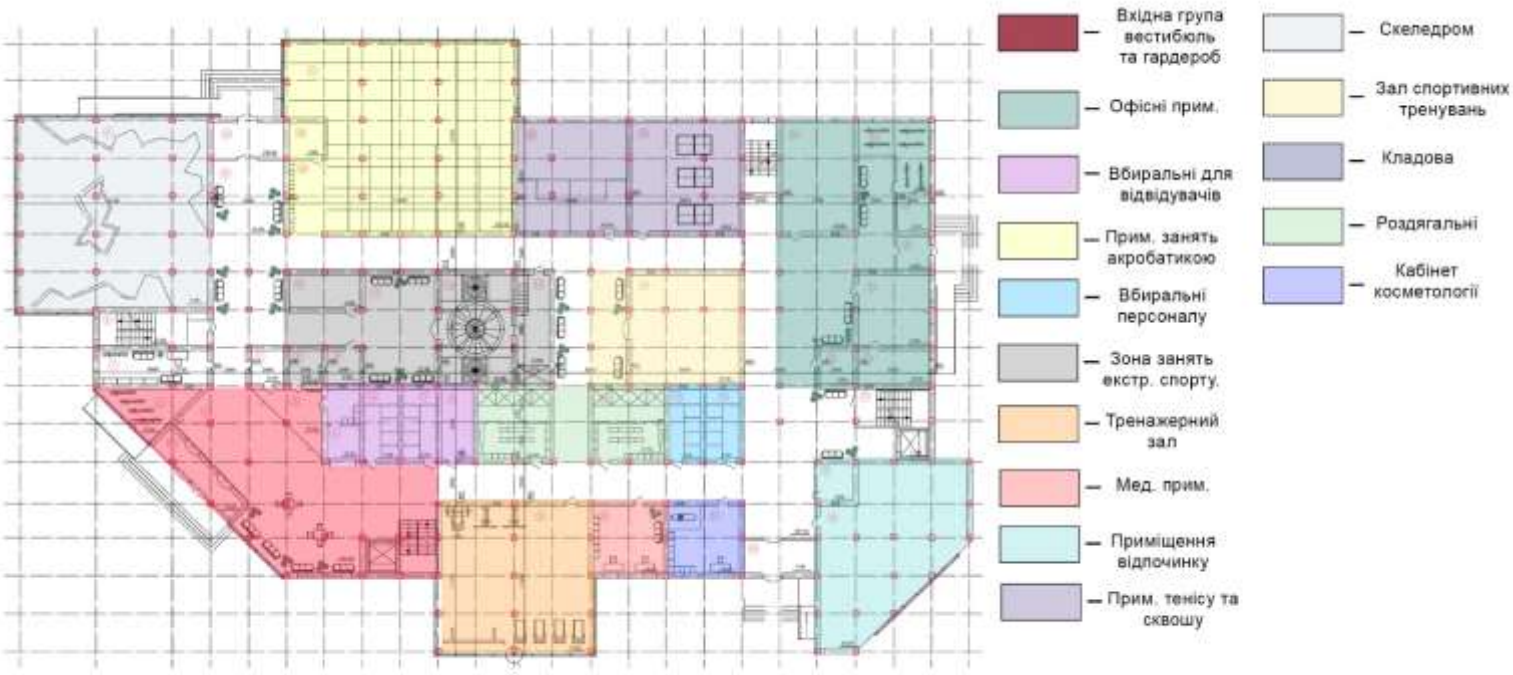

Рис. 4.5. Планування і функціонально-технологічне зонування приміщень першого поверху центру оздоровлення та відпочинку

Рис. 4.6. Планування і функціонально-технологічне зонування приміщень другого поверху центру оздоровлення та відпочинку

Для проєкту інтер'єру закладу оздоровлення та відпочинку розроблено приміщення – комплексних водних спа процедур з гідромасажем. Загальна площа приміщення становить 99 м2, а також прилеглого до нього передпокою-гардероба площею 9 м2. Проект даного приміщення є багатофункціональним простором, з різними функціональними зонами. Інтер'єр даного приміщення можна поділити на кілька функціональних зон, а саме зону відпочинку відвідувачів та зону водних процедур. У південно-західній частині приміщення знаходиться вхідна зона, яка є гардеробом і виступає захисним тепловим бар'єром (повітряним) шлюзом у приміщення та відокремлює його від просторів загального користування. У гардеробі передбачений диван для зручності перевдягання та містка L-подібна шафа-купе, з габаритами 2700х2700мм, призначена для зберігання одягу відвідувачів, а також необхідної білизни для водних процедур. У західній частині приміщення знаходиться зона відпочинку відвідувачів з L-подібним диваном та столиком. У цій же частині приміщення, розташована душова з габаритами 2700х2700мм і фінська сауна з габаритами 2900х2900мм. У північній частині приміщення знаходиться головний об'єкт цього приміщення – басейн з гідромасажем, габаритами 5500х5700мм. У східній частині будівлі знаходиться душ високого тиску "душ шарко", який ізольований тонованою скляною перегородкою, від загального внутрішнього простору приміщення.

Рис. 4.7. Планування приміщення комплексного водного спа та гідромасажу

4.3. Просторове та композиційне рішення приміщень: пропорції, колористика, оздоблювальні матеріали, освітлення, стилістика та художній образ.

Колірне рішення приміщення водних спа процедур можна охарактеризувати як м'яке, лаконічне. Дане колірне рішення обрано з метою заспокоєння нервової системи та покращення психологічного стану. М'які пастельні відтінки сприятливо впливають на емоційне тло людини, і не дратують чинники сприйняття організму. Основою кольорового рішення даного приміщення виступають натуральні матеріали, які підкреслюють натуральність та посилюють заспокійливий ефект. Для відділу стін використані дерев'яні панелі світлого бежевого відтінку, які в деяких оздоблювальних елементах інтер'єру чергуються з темними деревними вставками кольору махагон, для блоку душу та сауни використані матові панелі кольором темного шоколаду. Для обробки підлог, дверей, рейлінгів та фурнітури, обраний чорний колір, який

чергується у глянсовому та матовому виконанні. Вибір чорного кольору для покриття підлоги підкреслює глибину простору, а також відмінно гармонує і додає контрастності візуальному сприйняттю інтер'єру. До елементів меблювання та текстилю колірним рішенням був вибір використання нюансних відтінків, які доповнювали інтер'єр, кольори текстилю для меблів вибрано колір графіт, мокко, та молочні відтінки [39].

Також інтер'єр приміщення водних процедур, має свій характерний образ завдяки світловому рішенню. Світлове наповнення інтер'єру, виконує не тільки функціональну роль, а також є основою для створення візуального образу. Приміщення обладнане безліччю LED-панелей теплого світлового спектру, які контурно підкреслюють горизонтальні об'єми та площини. Світлове рішення даного інтер'єру, сприяє створенню ритміки і динаміки відчуття в просторі, а також візуально розширює його. Стельове освітлення виконане з декоративних дерев'яних рейок, з вбудованими LED-панелями, це рішення візуально розширює простір, а також поділяє його на зони. Природне освітлення в цьому приміщенні реалізується через панорамні вікна, вони поступово наповнюють інтер'єр світлом, а також служать для оптимального рівня інсоляції, яке потрібно для цього формату приміщень.

Основним композиційним рішенням даного приміщення було обрано асиметричну схему. Це дозволило простору підкреслити його багатофункціональність, а також розподілити його на 2 основні зони. Для зони відпочинку відвідувачів в даному приміщенні акцентом виступив куточок з диваном і столом, оскільки він кардинально відрізняється в просторі своєю ритмікою, а також матеріалами. Для зони гідромасажу основним композиційним центром є водний басейн. Його домінантність в композиції виступає за рахунок його обсягу, масштабу, а також реалізованого цікавого рішення, у вигляді створення штучного водоспаду [40].

Матеріали приміщення комплексного водного спа займають ключову позицію і надають найбільший вплив на сприйняття та формування простору. Оздоблювальні матеріали стін виконані з дерев'яних МДФ-панелей, з дрібним фрезуванням, для підкреслення ритміки та текстури поверхні. Також для створення динаміки у сприйнятті простору були використані акцентні стіни, які реалізовані з темної глянсової керамічної плитки. Для обробки покриття для підлоги обрана велика мармурова плитка темного відтінку. Вибраний тип матеріалу, ідеально підходить для подібного типу приміщень, оскільки він легкий в обслуговуванні, довговічний і є повністю екологічним. Блок фінської сауни, виконаний з канонічних матеріалів для такого типу приміщень. Поєднання різних порід дерева, таких як світлий горіх і темний махагон, задають ритмічний малюнок, а також особливий образ і стиль цього приміщення. Вибір всіх оздоблювальних матеріалів для даного інтер'єру був зроблений з ухилом на природність і натуральність, саме ці якості були закладені в основну концепцію даного проекту [41].

Рис 4.8. Інтер’єр приміщення комплексного водного спа та гідромасажу

Рис. 4.9. Інтер’єр приміщення комплексного водного спа та гідромасажу

Інтер'єр приміщень Фітобару також був розроблений для проекту Центру оздоровлення та відпочинку. Це приміщення є ключовим місцем розподілу між приміщеннями SPA процедур і та має доступність і зв’язок з усіма приміщеннями як для клієнтів так і персоналу. Фітобар для функціональності та вигід позитивно впливає як на відвідувачів, так і на сам заклад. Ця кімната надає відвідувачам корисні напої, які впливають на оздоровлення людини, а також забезпечують пасивну функцію відпочинку. Наявність фітобарної зони збільшує рейтинг і впливає на імідж самого SPA-центру, а також підкреслює функціональну направленість закладу - оздоровлення людини.

Загальне, площа приміщення Фітобару 87м2, і включає кілька кімнат для обслуговування клієнтської зони. У західній частині є два приміщення для обслуговування. Склад із загальною площею 9м2, в якій продукція подрібнюється, і напої, а також необхідний запас для обслуговування приміщень. Сусідня кімната до складу - це кухня з загальною площею 9м2, вона

виконує заготовку продуктів та їх первинної обробки, а також для миття посуду. У східній частині кімнати знаходиться камін, який розділяє загальну зону відпочинку відвідувачів на дві частини, кожна з цих зон оснащена диванами та столами. Головний об’єкт розташований у центрі кімнати, це барний стіл фітобару довжиною чотири метри, який виконує основну функцію цієї кімнати. Барна стійка обладнаний трьома барними стільцями. А також в рамках цієї зони, є все необхідне кухонне обладнання та посуд, для обслуговування відвідувачів.

Рис. 4.10. Планування приміщення фітобару

Колірне рішення даного приміщення можна охарактеризувати як м'яке, тепле, що надає відчуття натуральності та природності. Стіни даного приміщення мають теплий бежевий і світлий відтінок дерева, з матовою текстурою. Оздоблення підлогових покриттів виконано в темних тонах, які контрастують з нейтральними відтінками вертикальних поверхонь, також темний відтінок візуально витягує простір, і додає йому динаміки. Акцентним

кольором даного приміщення є смарагдовий. Цей колір вважається благородним, комфортним та сприяє заспокоєнню нервової системи людини. Смарагдовий колір – це колір природи, він наповнює простір відтінками, які викликають відповідні асоціації у людини [42].

Освітлення даного приміщення є невід'ємною частиною образу та концепції дизайну інтер'єру. Контурне освітлення теплими LED-панелями дерев'яних панно, а також вбудоване стельове освітлення рейлінгів, яке своїм прагненням і ритмічністю спрямовує на головний акцентний об'єкт даного приміщення барну стійку. Також за допомогою освітлення здійснена ідея підсвічування самої барної стійки, це рішення дозволило створити ефект лівітуючої поверхні стільниці, а також підкреслити текстуру натурального каменю. До елементів освітлення також можна віднести камін. Цей елемент надає затишку, а також дозволяє компенсувати тепловтрати в холодний період. Природне освітлення здійснюється через великі панорамні вікна, які наповнюють простір світлом, а також сприяють відмінної інсоляції приміщення.

Композиційне рішення приміщення фітобар можна охарактеризувати як симетричне. У композиції простору є головний акцент, це барна стійка, яка виступає масивним контрастним об'ємом і формує простір щодо свого центрованого розташування. Другим композиційним рішенням було симетричне розташування зон відпочинку відносно один одного, які розділяються контуром каміна. Симетричне розташування об'єктів у приміщенні, сприятливо впливають на сприйняття простору та на психічний стан людини. Симетричне розташування об'ємів, балансує приміщення та створює відчуття гармонії.

Матеріал приміщення фітобару, підібраний у відповідності з основною ідеєю та концептуальним рішенням даного проекту, досягти природності та натуральності сприйняття простору. Для оздоблювальних матеріалів підлоги використано велику темну матову плитку з мармуру. Цей матеріал легкий в обслуговуванні, довговічний, а також є абсолютно екологічним.

Оздоблювальними матеріалами стелі виступають дерев'яні МДФ-панелі, з матовою текстурою і рифленою поверхнею, цей матеріал практичний, екологічний, а також підкреслює візуальний стиль приміщення. Для відділу стін обрано комбінацію натуральних, природних матеріалів у вигляді дерева та каменю. Масивні кам'яні панелі, з грубою текстурою задають характер приміщенню та створюють відчуття знаходження у дикій природі. Оброблені дерев'яні панелі з сосни, задають контур вертикальних поверхонь, а також випромінюють приємний природний хвойний аромат, що сприяє оздоровчій функції приміщення [43].

Рис. 4.11. Інтер’єр приміщення фітобару та зони відпочинку

Рис. 4.12. Інтер’єр приміщення фітобару та зони відпочинку

Для проєкту центру оздоровлення та відпочинку було розроблено інтер'єр приміщення фінської сауни. Даний об'єкт є невід'ємним приміщенням у спа комплексі, оскільки він дозволяє покривати відразу дві значні функції, такі як оздоровлення та відпочинок. Приміщення, що розробляється, включено в функціональний блок, з чітко продуманою структурою і послідовністю для відвідування спа заходів. Загальна площа комплексного блоку сауни становить 53м2. Логістика переміщення відвідувачів за плануванням послідовна. У східній частині знаходиться вхідна зона в блок сауни площею 10м2, яка є зовнішнім бар'єром від зони загального користування, також до неї включена функція гардеробу. Наступне приміщення, що примикає до гардеробу це приміщення кімнати відпочинку площею 11м2, яка обладнана столом на 4 персони, а також телевізором і меблями для зберігання посуду. Наступне приміщення, яке суміжне з кімнатою відпочинку - це душова кімната, і контрастного водоспаду (бочки) площею 9м2. У західній частині приміщення знаходиться блок фінської сауни, загальна площа якої становить 13.50 м2. Одним із цікавих рішень блоку

сауни було створення комфортних місць як для сидіння так і для лежання відвідувача на весь зріст. Всі місця для приймання сауни знаходяться на різній висоті, це дозволяє досягти різноманітності для забезпечення різних температурних рівнів.

Рис. 4.13. Планування приміщення комплексу фінської сауни

Обрано незвичайне колірне рішення для інтер'єру сауни, у виконанні переважно темних відтінків. Поєднання світлого дерева ясеню, з темним махагоном створює привабливий естетичний вигляд, що запам'ятовується. Темний колір махагону надає простору затишку і ідеально поєднується з темними відтінками стін з дикого каменю. Для верхнього контуру приміщення сауни обрано незвичайне рішення відокремити темними графітовими плитами, у комбінації з чорними відтінками стелі, ці кольори вертикально витягають візуальне сприйняття простору. Загальне колірне рішення інтер'єру сауни відповідає, доповнює та гармонійно поєднується з іншими приміщеннями SPA-комплексу [44].

Світло у формуванні простору сауни відіграє вкрай важливу роль. Завдяки

реалізованим світловим рішенням, простір знаходить затишок і задає заспокійливий емоційний тон. LED-стрічки підкреслюють горизонтальні об'єми і поверхні, візуально розширюючи простір і виявляють природну текстуру дерева. Теплий спектр свічення додатково посилює відчуття тепла в приміщенні і позитивно впливає на психологічне сприйняття простору. Окремим креативним рішенням та ідеєю реалізації освітлення було створення зоряного неба, яке виконане із сотні діодів холодного спектру. Даний прийом створює особливий образ та позитивне враження від приміщення.

Композиційне рішення цього приміщення можна визначити як асиметричне. Динамічна поєднання рівнів висот, розташування місць для лежання, а також розташування ключового опалювального елемента в кутку приміщення, створює естетично привабливу гру форм і об'ємів.

Матеріали для оздоблення інтер'єру фінської сауни обрані виходячи з класичних та канонічних особливостей формування подібних просторів, але з додаванням деяких сучасних рішень. Покриття підлоги реалізовано з великої чорної мармурової плитки, даний матеріал ідеально підходить для приміщень з підвищеною вологістю, легкий в обслуговуванні, довговічний, а також є повністю екологічним. Для обробки стінок використовувалися комбіновані натуральні матеріали. При вхідній зоні сауни, вибором для оздоблення стін став - дикий, темний камінь із грубою та великою текстурою, який підкреслюється підсвічуванням із дерев'яних панно із соснового дерева. Для верхнього контуру сауни були використані великі графітові керамічні плити, з матовою кам'яною текстурою. Для внутрішнього відділу сауни, обрано поєднання порід дерев Африканського темного махагону та світлого ясеню. Дані породи дерев є тактильно приємними при взаємодії з людиною, а також мають приємний аромат, який позитивно впливає на сприйняття простору, а надалі і на здоров'я відвідувача. Текстура дерева не груба, а сам матеріал добре взаємодіє з вологою.

Рис. 4.14. Дизайн інтер’єру фінської сауни

Рис. 4.15. Дизайн інтер’єру фінської сауни

Висновки до розділу 4

Основною концепцією проєкту закладу оздоровлення та відпочинку є дотримання екологічності, природності простору завдяки правильному застосуванню та поєднанню матеріалів. У реалізованому проекті та розробці дизайну інтер'єру приміщень, природні матеріали є головним елементом при формуванні простору. Оздоблювальні матеріали, в розробленому інтер'єрі тісно пов'язані з ідеєю та функціоналом розроблених приміщень. Органічна та гармонійна комбінація матеріалів з освітленням, композиційним рішенням, а також вибором кольору, формують загальне візуальне і тактильне сприйняття від простору, а також впливають на психологічний стан і емоційний тон відвідувача.

РОЗДІЛ V. ДИЗАЙН-РОЗРОБКА БАРНОЇ СТІЙКИ ДЛЯ ФІТОБАРУ.

5.1. Функціональні, технологичні, конструктивні, конструктивні особливості.

При проєктуванні приміщень центру оздоровлення та відпочинку стояло завдання розробки елемента меблів приміщення. В рамках цього проекту була розроблена барна стійка для приміщення фітобару. Формат барної стійки П-подібний. Габарити елемента, що розробляється, в осях становлять 7 погонних метрів. Висота складає 1050мм. Даний елемент інтер'єру, є головною ланкою даного приміщення, на ньому зосереджені функціональні процеси і обслуговування клієнтів. Саме тому даний елемент меблів поєднує в собі якості багатофункціональності, а також естетики. Ергономіка, радіуси обслуговування та конфліктів у переміщенні співробітників знаходяться на високому рівні завдяки габаритам та продуманій формі даного об'єкту. Розроблений об'єкт меблів розроблений із двома робочими поверхнями в різних рівнях. Нижня робоча поверхня призначена для підготовки продукції та зручності роботи співробітників, верхня та основна - для встановлення дрібного обладнання та видачі продукту клієнту. У центральній частині барної стійки, розташовані 3 розсувні секції з полицями для зберігання посуду, дрібних кухонних заготовок, а також кухонних приладів, це рішення дозволяє швидко і негайно обслуговувати клієнтів. Західна частина барної стійки має насичений технічний функціонал і обладнана безліччю сучасних меблевих рішень. Один із відсіків, з висувним механізмом на напрямних, є меблевим відсіком «Карго», в якому можна зберігати барну продукцію, та різні напої. Крайній відсік, має вертикальний відкидний механізм на гідравлічному поршні, і призначений для відходів продукції фітобару. Даний відсік знаходиться в безпосередній близькості до відсіку "карго", для кращої ергономіки та зручності створення напоїв. Крайній відсік, має вертикальний відкидний механізм на гідравлічному поршні, і призначений для відходів продукції фітобару. Всі три відсіки обладнані прихованим механізмом відкривання "пуш-пулл", для зручнішої

взаємодії та користування барною стійкою. Внутрішні робочі поверхні обладнані технічними отворами зі заглушками під дроти для обладнання - а також розетками 220V, та USB розетками для обладнання і техніки [45].

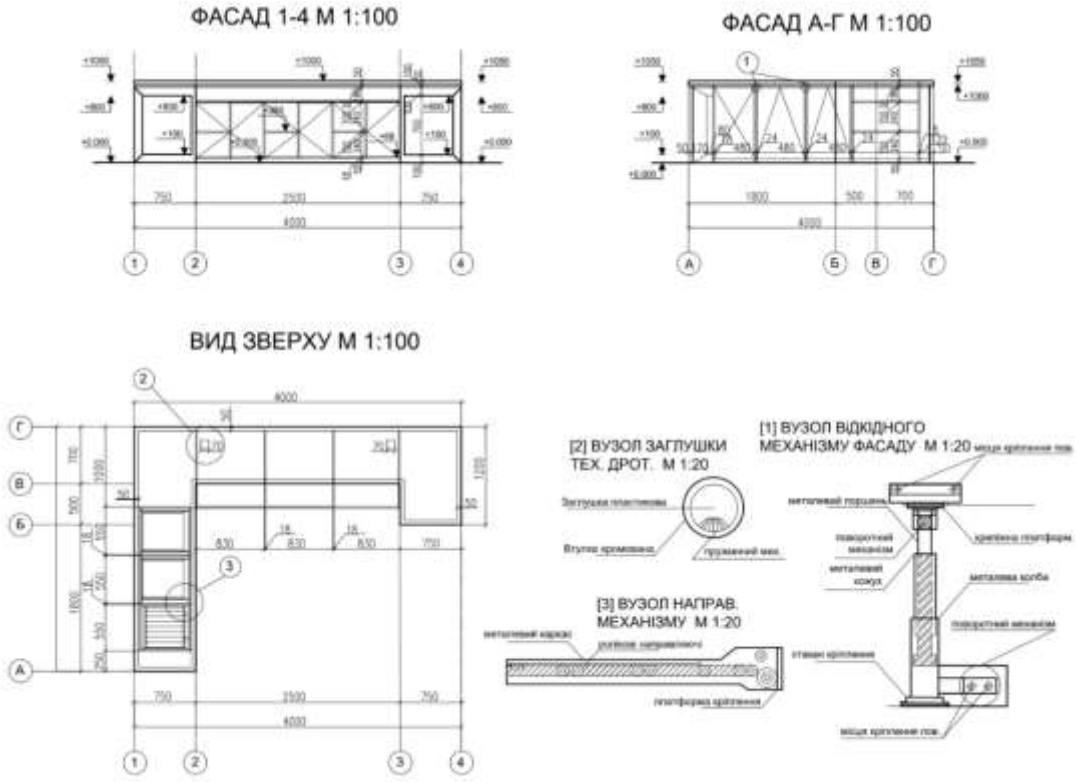

Рис 5.1. Конструктивні креслення та технічні вузли елементів барної стійки.

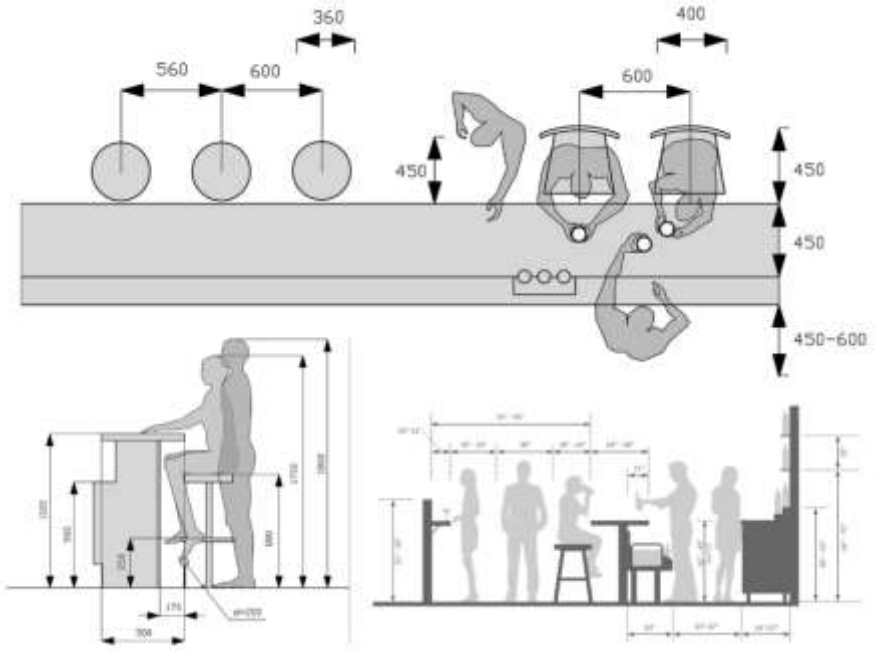

Рис. 5.2. Ергономіка розробленої стійки для фітобару.

5.2. Матеріали, колір, стилістика.

При розробці об'єкта меблів, також було приділено увагу естетичної частини, стилістики форми і сприйняття об'єкта в цілому.

Колір, у стійці фітобару, займає важливу позицію візуальному сприйнятті інтер'єру, так як використали смарагдовий, акцентний колір основного корпусу барної стійки. Цей колір сприймається як колір природного середовища та природи, є благородним і сприятливо впливає на психологічний стан людини, яка перебуває у просторі. Вбудована плита зі світло пофарбованого каменю, відмінно контрастує із смарагдовим відтінком, і завдяки контрасту, виділяє даний елемент меблів з усього простору, це в свою чергу відбивається на композиційному рішенні. Чорна глянсова стільниця відмінно відбиває світло і створює ритмічний візерунок і малюнок на своїй поверхні відблисками.

Також до розробленого об'єкту меблів застосована техніка контурного підсвічування за допомогою LED-стрічки. Тепле свічення приглушує різкий контрастний білий колір кам'яних плит, а також підкреслює грубу і природну текстуру каменю. Також підсвічування лід стрічкою здійснюється над нижнім ярусом робочої поверхні, для більш комфортної роботи співробітників.

Матеріали розробленого предмета меблів займають важливу позицію. Застосовані матеріали ідеально поєднуються з концепцією та призначенням самого приміщення, і доповнюють його. Матеріал корпусу меблів це якісні дерев'яні мдф-панелі, цей матеріал хороший за своїми естетичними якостями, а також досить довговічний і легкий в обслуговуванні. Стільниця барної стійки виготовлена з темного матового обробленого скла. Головним матеріалом, який привертає свою увагу в барній стійці є керамічні плити, з текстурою дикого каменю. Цей матеріал задає естетичний вигляд, що характеризує природні якості, а також є повністю екологічним [46].

Всі застосовані прийоми естетичного формування об'єкта меблів, також позначилися на композиційному рішенні в інтер'єрі. Барна стійка є чільною в приміщенні фітобару, і привертає свою увагу як своїм об'ємом у просторі, формою та кольором. Займає домінуючу позицію серед усіх об'єктів меблів, а також формує простір приміщення навколо себе.

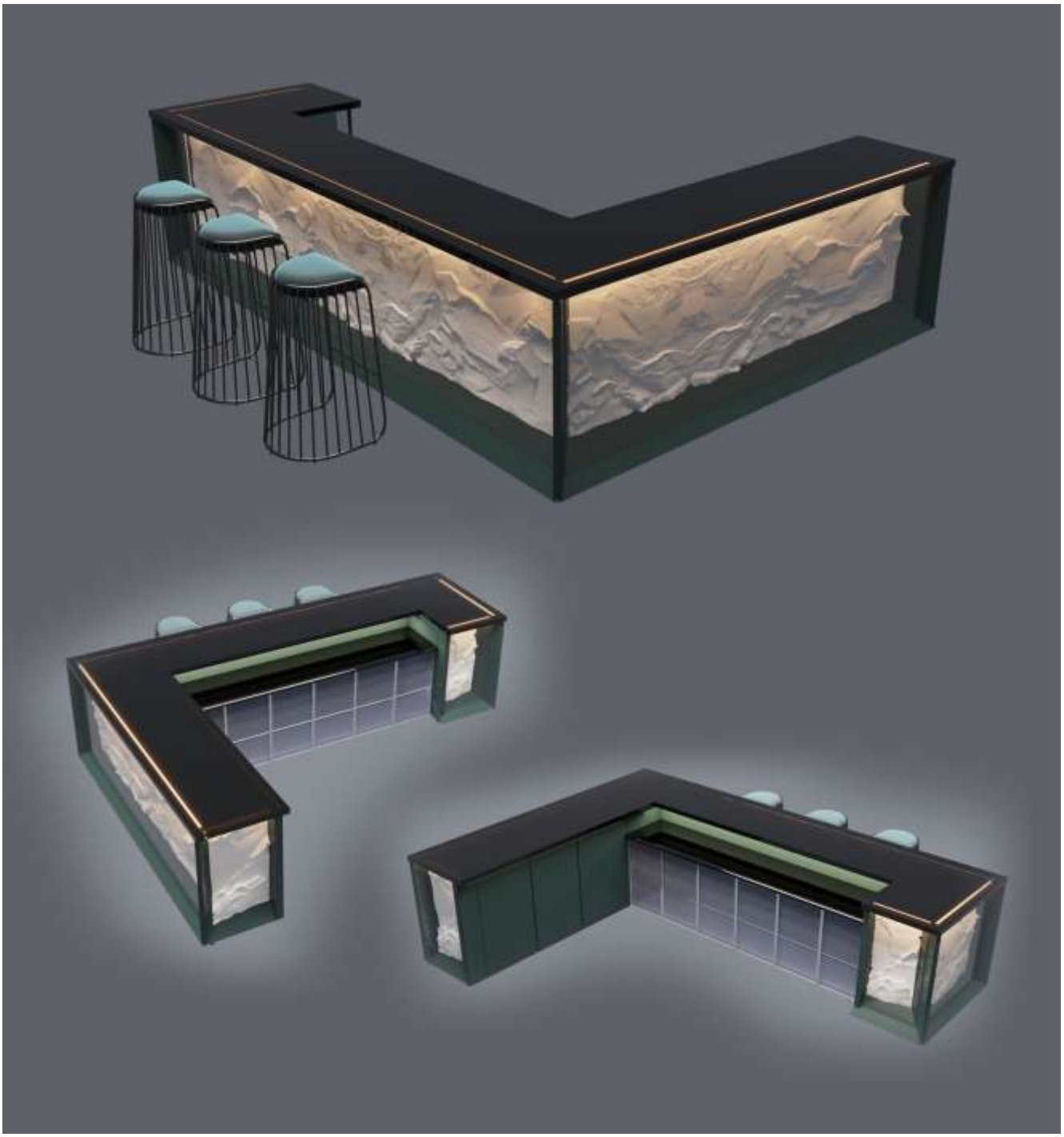

Рис. 5.3. Розроблений елемент меблів барної стійки

Рис. 5.4. Візуалізація в інтер’єрі розробленого елементу меблів.

Рис. 5.5. Візуалізація в інтер’єрі розробленого елементу меблів.

Висновки до розділу 5

Розробка об'єкта меблів для центру оздоровлення та відпочинку, а саме барної стійки для приміщення фітобару, була необхідною для завершального етапу проєктування приміщення. Меблі мають великий вплив на простір і на функціональні процеси, що відбуваються в ньому. Також розроблений елемент меблів, завдяки своїм естетичним якостям, підкреслює концепцію та ідею, яка переслідується в даному закладі, також він має великий вплив на композиційне формування інтер’єру. Матеріали використані у створенні даного елемента меблів, гармонують із внутрішнім середовищем приміщення, доповнюють його, та є повністю екологічними та природними. Характеристики закладені в даний елемент меблів впливають на зручність використання та повністю відповідають нормам ергономіки.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Проведено повне дослідження та роботу на тему «Особливості використання природних матеріалів в інтер'єрах приміщень для оздоровлення та відпочинку».

Протягом науково-дослідної роботи було вивчено багато джерел та матеріалів книг, статей, підручників, посібників до особливостей проєктування громадських будівель з ухилом на функцію оздоровлення та відпочинку. Також проаналізовано матеріал науково-медичного характеру, з ухилом на психологію та взаємодію простору на психологічний стан людини. Протягом дослідницької роботи в І розділі, був вивчений матеріал, а також сформована історія розвитку закладів оздоровлення. Також був проведений аналіз та огляд наукових праць на тему закладів «Оздоровлення та відпочинку». У цьому розділі було виявлено і сформовано норми проектування внутрішнього простору для центрів оздоровлення.

Для ІІ розділу було проведено аналіз досвіду проєктування інтер'єрного середовища закладів оздоровчих центрів з використанням природних матеріалів. Було проаналізовано вітчизняний досвід проектування подібних закладів, а також закордонний досвід проектування.

У ІІІ розділі було сформовано та встановлено особливості використання природних матеріалів в інтер'єрах закладів оздоровлення та відпочинку. Були визначені класифікації приміщень центрів оздоровлення та відпочинку, властивості дизайну і вплив зовнішніх і внутрішніх чинників при формуванні інтер'єру.

У IV розділі були сформовані прийоми та засоби проєктування інтер'єрів центрів оздоровлення та відпочинку на прикладі центру оздоровлення та відпочинку у м. Краматорськ). Були надані вихідні дані для проєктування, а також концепція інтер'єрного середовища. Було розроблено функціонально-планувальне рішення приміщень, а також просторове та композиційне. Також

розроблено художній образ, стилістика, використані оздоблювальні матеріали, а також сформовано колористичне рішення.

У V розділі була зроблена дизайн розробка барної стійки для приміщення фітобару, в центрі оздоровлення та відпочинку. Були сформовані функціональні, технологічні, конструктивні, особливості, а також естетичні якості елемента меблів. Такі як оздоблювальні матеріали, стилістика, композиційне рішення та колористика об'єкта меблів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про сучасний стиль в інтер'єрах: як правильно використовувати натуральні матеріали. *Натуральні матеріали в інтер'єрі* : веб-сайт. URL: https://www.remontlviv.top (дата звернення 10.12.2023)

2. Які матеріали можуть сприяти здоров'ю у внутрішньому просторі. *Дизайн екологічного інтер'єру :* веб-сайт. URL: https://www.archdaily.com (дата звернення 10.12.2023)

3. Історія виникнення терміну катарсис як оздоровлення. *Історія терміну катарсис.* : веб-сайт. URL: https://uk.wikipedia.org (дата звернення 10.12.2023)

4. Поняття про оздоровчі системи та їх складові. *Оздоровчі системи* : веб-сайт. URL: https://naurok.com.ua (дата звернення 10.12.2023)

5. Психологічна проблема та її структура. *Рівні та типи психологічних проблем*: веб-сайт. URL: https://superfamily.in.ua (дата звернення 10.12.2023)

6. Особистість у системі соціальних зв'язків. *Соціальні статуси* : веб-сайт. URL: https://osvita.ua (дата звернення 10.12.2023)

7. ДБН В.2.2-9:2018 «Будинки і споруди. Громадські будинки та споруди Основні положення» 6-42 с.

8. ДБН В.2.2-10:2019 «Будинки і споруди. Заклади охорони здоров'я» 8-79 с.

9. ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення» 3-58 с.

10. ДСанПіН 8.2.1-181-2012 «Полімерні та полімервмісні матеріали, вироби і конструкції, що застосовуються у будівництві та виробництві меблів. Гігієнічні вимоги» 2-7 с.

11. ДБН В.2.5-28:2018 «Природне і штучне освітлення» 1-60 с.

12. ДБН В.2.6-31:2021 «Теплова ізоляція та енергоефективність будівель» 5-21 с.

13. СанПіН 2605-82 «Санітарні норми й правила забезпечення інсоляцією житлових і громадських будинків і територій житлової забудови» 1-2 с.

14. ДБН В.1.1.7:2016 «Пожежна безпека об'єктів будівництва» 6-35 с.

15. ДБН В.2.2-9-2009 «Громадські будинки та споруди основні положення» 5-

57 с.

16. ДБН 360-92 «Містобудування. Планування і забудова міських і сільських поселень» 1-3 с.

17. Українські готелі у Буковелі. *Готель зі spa-комплексом* : веб-сайт. URL: fomichaparts.com (дата звернення 10.12.2023)

18. Готель з функцією оздоровлення і відпочинку. *Огляд готелю зі spa* : веб-сайт. URL: https://www.booking.com (дата звернення 10.12.2023)

19. Найкращий готель у Львові. *Готель зі басейном та саунами* : веб-сайт. URL: https://grand-hotel.com.ua (дата звернення 10.12.2023)

20. Огляд spa-готелю у Львові. *Історичний готель у Львові* : веб-сайт. URL: https://joinup.ua (дата звернення 10.12.2023)

21. Spa-комплекс у Німеччині. *Архітектурний концепт спа-комплексу* : веб-сайт. URL: https://lanserhof.com (дата звернення 10.12.2023)

22. Огляд одного з найвидатніших spa-комплексів Европи. *Комплекс оздоровлення і відпочинку у Німеччині* : веб-сайт. URL: https://www.relax-guide.com (дата звернення 10.12.2023)

23. Оздоровчі процедури у закладі spa-комплексу. *Приміщення оздоровлення у закладі* : веб-сайт. URL: https://www.merian.de (дата звернення 10.12.2023)

24. Многофункціональний spa-комплекс Італії. *Архітектура та концепт закладу* : веб-сайт. URL: https://lagodigarda.lefayresorts.com (дата звернення 10.12.2023)

25. Огляд п’ятизіркового готелю у м.Гарда. *Загальна функція закладу* : веб-сайт. URL: https://yana.kiev.ua (дата звернення 10.12.2023)

26. Загальний огляд приміщень та функцій spa-комплексу. *Концепція приміщень та інтер’єру* : веб-сайт. URL: https://comfort.travel (дата звернення 10.12.2023)

27. Класифікація методів наукових досліджень. *Системність методів наукових досліджень* : веб-сайт. URL: https://studfile.net (дата звернення 10.12.2023)

28. «The Architecture Concept Book». Автор - Thames & Hudson. Архітктурний навчальний посібник з елементами та структурою планування громадських будівель. 2018 р. 336с.

29. «Case Study Houses». Виробник – Taschen. Науковий підручник за архітектури та планування приміщень. 2021 р. 512 с.

30. Східний стиль у дизайні приміщень. *Оздоблювальні матеріали східного стилю*: веб-сайт. URL: http://homy.com.ua (дата звернення 10.12.2023)

31. Утеплення приміщень і будівель. *Матеріали утеплення* : веб-сайт. URL: https://teplodim.info (дата звернення 10.12.2023)

32. «Мистецтво кольору». Автор - Іттен Йоганесс. Навчальний посібник з формування та сприйняття кольору. 2022р. 96 с.

33. Дизайн світла в інтер'єрі приміщень. *Вплив світла на простір* : веб-сайт. URL: https://watt-shop.com (дата звернення 10.12.2023)

34. Вплив культури на дизайн інтер'єру. *Культурні особливості та вплив на формування внутрішнього простору* : веб-сайт. URL: https://his.ua (дата звернення 10.12.2023)

35. «The Fundamental Principles of Colour, Material and Finish Design». Автор - Лилиана Бесерра. Науковий посібник з розбором матеріалів у дизайні. 2016 р. 208 с.

36. Натуральні оздоблювальні матеріали в інтер'єрі. *Використання натуральних матеріалів у просторі* : веб-сайт. URL: https://remontu.com.ua (дата звернення 10.12.2023)

37. «Great Designs» Автор – Вілкінсон.Ф. Візуальний путівник по кращих дизайнерських проектах світу. 2013 р. 256 с.

38. «Design. The Definitive Visual Guide». Виробник - DK (Dorling Kindersley). Науковий підручник за формування та сприйняття дизайну та архітектури. 2023 р. 400 с.

39. «Living in Colour» Автор – Phaidon Editors. Посібник з аналізом кольорової гами та гармонії кольору у інтер'єрі. 2021 р. 240 с.

40. Композиція в інтер'єрі та дизайну. *Композиційні рішення простору* : веб-сайт. URL: https://homepic.com.ua (дата звернення 10.12.2023)

41. Використання природних матеріалів в інтер'єрі. *Як створити екологічний простір* : веб-сайт. URL : https://www.design-interiors.com.ua (дата звернення

10.12.2023)

42. Поєднання кольорів у інтер'єрі. *Гармонія кольору у просторі* : веб-сайт. URL: https://borisstudio.com (дата звернення 10.12.2023)

43. Матеріали оздоблення стін в інтер'єрі. *Актуальні природні матеріали для оздоблення* : веб-сайт. URL: http://rybinska-design.com (дата звернення 10.12.2023)

44. Психологія кольору в інтер'єрі. *Вплив кольору на психологічний стан людини* : веб-сайт. URL : https://woodman.ua (дата звернення 10.12.2023)

45. «Ергономіка в дизайні середовища». Автори - Рунге В.Ф., Манусевич Ю.П. Навчальний посібник для дизайнерів та архітекторів. 1985 р. 328 с.

46. Вибір натуральних матеріалів для меблів та декору приміщення. *Різновиди матеріалів для виготовлення меблів та декору*: веб-сайт. URL: https://viyarbazar.com (дата звернення 10.12.2023)

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ІЛЮСТРАЦІЙ

1. Екстер’єр spa-комплексу оздоровлення і відпочинку Apartaments Fomich. Електронний ресурс. Режим доступу. – (https://fomichaparts.com)

2. Інтер’єр та дизайн приміщень spa-комплексу оздоровлення і відпочинку Apartaments Fomich. Електронний ресурс. Режим доступу. – (https://www.booking.com)

3. Дизайн інтер'єру та концепція приміщень Apartaments Fomich. Електронний ресурс. Режим доступу. – (https://joinup.ua)

4. Архітектура та екстер’єр закладу Grand Hotel. Електронний ресурс. Режим доступу. – (https://grand-hotel.com.ua)

5. Дизайн інтер’єру spa-приміщень Grand Hotel. Електронний ресурс. Режим доступу. – (https://mineraltour.com.ua)

6. Архітектурне та дизайн рішення spa-центру Lanserhof Sylt Gesundheitsresort. Електронний ресурс. Режим доступу. – (https://lanserhof.com)

7. Дизайн інтер'єру приміщень, та планувальне рішення закладу Lanserhof Sylt Gesundheitsresort. Електронний ресурс. Режим доступу. – (https://www.relax-guide.com)

8. Архітектура та концепція spa-комплексу Lefay Lago di Garda. Електронний ресурс. Режим доступу. – (https://www.booking.com)

9. Дизайн приміщень, композиційне та кольорове рішення інтер’єру Lefay Lago di Garda. Електронний ресурс. Режим доступу. - (https://lagodigarda.lefayresorts.com)

Додатки

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

СЕРТИФІКАТ

цей Сертифікат підтверджує, що

Шендрик Ілля Васильович

взяв (ла) участь у роботі II Міжнародної науково-практичної конференції

«ІННОВАЦІЇ В АРХІТЕКТУРІ, ДИЗАЙНІ ТА МИСТЕЦТВІ»

Україна. Київ. 25-26 травня 2023 р.

Ректор НАОМА _____ Олександр Цугорка

№ CSI-160798-VNU від 18.06.2023

Сертифікат

Шендрик Ілля Васильович

взяв(ла) участь у VIII Міжнародній науково-практичній конференції

Актуальні проблеми розвитку українського та зарубіжного мистецтв: культурологічний, мистецтвознавчий, педагогічний аспекти

Всього: 15 годин – 0,5 кредиту ECTS

16 – 18 червня 2023 року

Охманюк Віталій Федорович,
кандидат мистецтвознавства,
професор, заслужений діяч мистецтв України,
декан факультету культури і мистецтв,
Волинський національний університет імені Лесі Українки

Вікляєв Михайло Юрійович,
доктор юридичних наук,
професор, директор,
Центр українсько-європейського
наукового співробітництва

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

МІСТОБУДУВАННЯ ТА ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ПЛАНУВАННЯ

Науково-технічний збірник

Заснований у 1998 році

Випуск №84

Київ КНУБА 2023

DOI: 10.32347/2076-815x.2023.84.251-262
УДК 7.05

к.т.н., доцент **Пилипчук О.Д.**,
pylypchuk.od@knuba.edu.ua, ORCID: 0000-0002-1306-6071,
Шендрик І.В.,
shendryk_iv-2022@knuba.edu.ua, ORCID: 0009-0001-0426-2441,
к.т.н., доцент **Полубок А.П.,**
polubok.ap@knuba.edu.ua, ORCID:0000-0001-6759-4470,
Київський національний університет будівництва та архітектури

МОЖЛИВОСТІ СУЧАСНИХ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ З ВИКОРИСТАННЯМ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У СТВОРЕННІ ОБ'ЄКТІВ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

Досліджуються можливості сучасних технологій з використанням штучного інтелекту у створенні різних видів образотворчого мистецтва. Визначено основні переваги використання штучного інтелекту під час створення творчого процесу. Досліджено основні функції та можливості нейромереж при створенні та генеруванні концепту продукту творчості. Виявлено недоліки та недосконалості при створенні та формуванні твору мистецтва за допомогою сучасних технологій штучного інтелекту. Проаналізовано актуальний спектр функцій штучного інтелекту, який може сприяти спрощенню більшості завдань, обов'язкових під час створення первинної візуалізації, ескізної частини для подальшого виконання дизайн-проекту. Виявлено фактор впливу комп'ютерних технологій та нейромереж на медіа простір та суспільство в цілому, їх вплив на ринок праці та на сферу діяльності дизайнерів інтер'єру та формування внутрішніх просторів. Детально проаналізовані функції та можливості штучного інтелекту на основі актуальної нейромережі «Midjorney». Досліджено вплив штучного інтелекту, та його функціональні особливості у сфері архітектури, при проектуванні будівель та споруд та створенні малих архітектурних форм, при формуванні ландшафтного дизайну та містобудування, застосування та можливості штучного інтелекту, при створенні різних видів образотворчого мистецтва.

Ключові слова: образотворче мистецтво; дизайн; сучасні технології; штучний інтелект; нейромережа.

Постановка проблеми та аналіз досліджень. У сучасному світі є безліч способів та можливостей вираження творчості. В образотворчому мистецтві автори завжди знаходяться у пошуку нових методів самовираження і

намагаються знайти можливості зробити свій продукт мистецтва унікальним, визначним і неповторним. На сьогоднішній день комп'ютерні технології розвиваються дуже активно і це може сприяти розвитку та розширенню кордонів у творчості. Проблематикою є те, що на даний час велика кількість людей творчості не мають уявлення та досвіду використання штучного інтелекту та комп'ютерних технологій, або не бажають визнавати штучний інтелект у мистецтві і це викликає складності освоєння нових методів та можливостей, які можуть надати сучасні технології. Здебільшого, це може виявлятися через необізнаність, не доскональне знання технології, процесу та можливостей, які може надати дана індустрія.

З цього випливає наступна проблема – недоступність та складність порогу входження для освоєння інноваційних технологій. Є необхідність дати загальне уявлення, показати і надати методи виявлення своїх творчих здібностей у цій області діяльності. Але прогрес та розвиток технологій не стоїть на місці, шляхом освоєння даних технологій, відкриваються можливості, дедалі нові методи та інструменти, освоєння яких може активно застосовуватись у творчості. Тому, проблема можливості та сфери застосування сучасних комп'ютерних технологій з використанням штучного інтелекту у створенні об’єктів творчості на сьогоднішній день є актуальною.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В ході дослідження зроблено детальний аналіз практичного досвіту архітектурних пам'яток світу на основі існуючих літературних джерел [1; 4; 5; 9; 16]. В результаті систематизовано розібрано різноманітні архітектурні будівлі та споруди, проектний дизайн рішення внутрішніх приміщень, зокрема інтер'єрів, що дозволило простежити їх архітектурне формоутворення, зрозуміти та осмислити складність форм об'ємів та простору. На сьогоднішній день основну тему законів та основ композиції, вплив світла, а також сприйняття колірної гармонії та впливу цих факторів на мистецтво складають наступні праці [2; 7; 8; 10; 12; 14; 15]. Існують багато джерел, в яких докладно досліджено вплив творчості на суспільство та медіа-простір, основи маркетингу та просування свого мистецтва, за допомогою комп'ютерних технологій, а також розглянуто тему пошуку, натхнення та реалізації своїх ідей [3; 6; 11; 13]. Таким чином, сучасні літературні джерела вказують на те, що можливості штучного інтелекту у створенні різних видів образотворчого мистецтва величезні. Технології глибокого навчання (нейромережі) надають нам нові інструменти та перспективи для творчості.

Мета статті – визначити основні можливості сучасних комп'ютерних технологій з використанням штучного інтелекту у створенні різних видів об’єктів образотворчого мистецтва.

Основна частина. Безліч видатних всесвітньо визнаних об'єктів творчості та світового мистецтва завжди створювалися за допомогою фантазії та навичок талановитих художників, архітекторів, дизайнерів, скульпторів [16]. В даний час, із впровадженням в сучасний світ комп'ютерних технологій нейромереж, штучного інтелекту, щодня з'являються нові альтернативні методи, подачі і способів вираження своїх творчих ідей [12-14]. Цей аспект ставить питання – де проходить та грань справжньої творчої думки людини і чи може зрівнятися штучний інтелект із геніальністю людини [1]. Які саме переваги, що так активно на сьогоднішній день підносить індустрія технологій, можуть отримати для себе творчі особистості та сучасні автори у своїй роботі.

Технології штучного інтелекту дозволяють художникам, дизайнерам, скульпторам, розширити свій інструментарій та спектр можливостей для здійснення пошуку ідей, натхнення та концепцій для своїх майбутніх робіт [7]. Обчислювальні, цифрові алгоритми штучного інтелекту дозволяють аналізувати і працювати одночасно над величезними обсягами інформації, що часом не під силу людським можливостям. Нейромережі за своїм задумом здатні формувати унікальні та неповторні твори мистецтва. У здібностях штучного інтелекту закладено – виявляти та визначати приховані поєднання, закономірності та зв'язки між об'єктами, не лише на рівні ідеї, а й за заданою стилістикою, колірним та композиційним поєднаннями [2]. Ця характеристика дозволяє створювати об'єкти творчості, які вражають своєю опрацьованою деталізацією, естетикою форми, гармонійним поєднанням об'ємів та кольору в роботі, а також утворюють новий виток у формуванні творчих ідей, розривають шаблони стандартного мислення та відкривають нові межі для художнього дослідження і способів самовираження людей творчості. Використання технологій, які може надати штучний інтелект, дозволять у рази вдосконалити та прискорити творчий процес, максимально оптимізувати та зробити цей процес ефективним. Підбір палітри кольорів для свого творчого задуму, робота над композиційним рішенням, підбором текстур, тепер є простішим завданням для художника [8]. Всі ці задачі тепер можна реалізувати за допомогою механізмів, які надає та чи інша нейромережа, що дозволяє художнику чи дизайнеру більш поглиблено зосередитися на основній концепції, подачі і на більш важливих творчих нюансах своєї діяльності, а алгоритми штучного інтелекту допоможуть отримати результат вищої якості в мінімальні терміни.

Штучний інтелект, сприяє формуванню нових форм і видів мистецтва. Симбіоз креативного мислення людини та здібностей сучасних комп'ютерних технологій, без сумніву, створює ідеальні умови для освіти і формування абсолютно нових гілок розвитку в мистецтві, прекрасне поєднання

традиційних методів творчості з ерою технологій та інновацій [3]. Технологічні реалії та сучасний світ сприяють активному розвитку мистецтва та впливають на творчі процеси. Також неможливо залишити без уваги фактор впливу нейромереж на медіа простір. Нейромережі дозволяють дизайнерам і художникам активно розширювати свою цільову аудиторію і тим самим демонструвати і просувати свою творчість у маси [6].

На сьогоднішній день суспільство стає все більш орієнтоване на комп'ютерні технології і поява креативних та зовсім інших методів створення творчих робіт неодмінно приковує увагу людей і викликає цікавість, а незабаром і прагнення освоїти інноваційні технології. У такому разі штучний інтелект об'єднує людей і дозволяє їм знаходити спільні теми для дискусій, обміну досвідом, тим самим підштовхуючи розвиток у таких сферах як дизайн, архітектура, скульптура, малюнок, живопис та в інших галузях мистецтва.

У зв'язку з активним розвитком штучного інтелекту розгорнулась велика тема для дискусій на тему місця нейромереж у сфері людей творчості. Нещодавно дизайнери та художники використовували нейромережі для експериментів і для занять більш розважального характеру. Сьогодні багато дизайнерів, архітекторів, скульпторів, художників бачать пряму загрозу з боку нейромереж, що безпосередньо впливає на ринок праці. Вже існує безліч творців, які позиціонують себе як "професійні" дизайнери і художники, що освоїли базові принципи роботи з нейромережею та здатні виставляти роботи, створені нейромережею на різних інтернет-платформах, майданчиках та виставках. Величезна кількість архітекторів, дизайнерів і художників, які йшли своїм професійним шляхом, розвивали свій унікальний стиль все своє життя, освоюючи такі професійні якості та навички як – побудова композиції, почуття поєднань і гармонії кольору, відчуття об'ємів будівель та споруд, органічність внутрішніх просторів інтер'єрів, переймаються тим, що нейромережі можуть відібрати у них роботу, адже на сьогоднішній день «творити» за допомогою нейромережі, може практично кожен. Одна з найбільш популярних нейромереж у сфері дизайну та образотворчого мистецтва є – "Midjorney" [11]. Дана нейромережа здатна створювати зображення за заданими людиною умовами та критеріями, а також має таку функцію як поєднання або злиття декількох ілюстрацій в одну унікальну, при цьому зберігаючи візуальний стиль, колірну палітру, композиційне рішення і повну стилістику. Це дуже ефективно можна використовувати для створення унікальних форм архітектури, дизайну інтер'єру, живопису або графіки. Для отримання бажаного результату запит для нейромережі має бути зрозумілим та нескладним. Метод складання запиту абсолютно порівнянний із запитом у

пошуку браузера. Нейромережа, у порівнянні з людським фактором, складно сприймає та розуміє основну ідею. Щоб результат запиту повністю задовольнив бажання людини, вкрай важливо і необхідно ретельно вибирати потрібні, правильні слова, щоб нейромережа змогла побудувати асоціативний ряд і видати зображення відповідне запиту. Вже на сьогоднішній день, з'являються експерти та професіонали, які вміють правильно складати запит нейромережі для отримання бажаного результату. А результат може бути справді вражаючим – від дизайну інтер'єрів різних стилів і напрямків до архітектури, скульптури, малих архітектурних форм та живописних картин. Існуючі нейромережі – самонавчальні, з кожним кроком, вони вбирають і обробляють величезну кількість інформації, тим самим удосконалюються і створюють на основі отриманої інформації зображення.

Але щоб досягти дійсно хорошого результату, не достатньо просто перерахувати що саме потрібно зобразити у роботі. Вкрай важливим є уточнення деталей, таких як – кольорова гама, просторові габарити, локація сюжету, відстань фокусу до об'єкта, характеристики світла і навіть стиль обробки. Повне розкриття потенціалу можливостей нейромережі можливе лише при вмілому поводженні з нею та усвідомленні роботи з її алгоритмами. Так, при взаємодії з нейромережею "Midjorney", є можливість формування пропорцій кадру, вибору ракурсу, кута огляду. Це вкрай ефективно можна застосовувати у генерації унікальних дизайнерських рішень інтер'єрів, екстер'єрів, ландшафту та отримувати потрібний ракурс перспективи у різних варіаціях. Для дизайнера чи архітектора ця функція є невід'ємною, так як дозволяє формувати простір і вписувати архітектурні форми в нього. Так наприклад, ландшафтний дизайнер може згенерувати панорамне зображення в широкоформатному співвідношенні 21:9 (ultrawide) або навіть 32:9 (superultrawide).

Але штучний інтелект недосконалий і має ряд недоліків, що можуть виявлятися у вигляді дефектів на підсумковому зображенні, яких при неправильно складеному запиті може бути безліч. Чим детальніше і складніше ілюстрація, тим більшим професіоналізмом і досвідом зобов'язаний володіти художник або дизайнер, щоб надалі відредагувати, виправити отриманий результат. Усунення помічених недоліків у нейромережі не завжди виходить зробити вдало, але художники мають навички та досвід виправити все власноруч. Однією з актуальних проблем нейромережі являється складність у створенні фігури людини, поєднання зображення з текстом, органічне застосовування текстури і фактури на предметах та поверхнях у просторі. У процесі обробки запиту нейромережа здатна сама вигадувати контекст і деталі, цей фактор підкреслює, що саме вона є творцем. Людина в даному випадку

просто змушена погоджуватися з рішенням або спробувати внести корективи в роботу шляхом зміни запиту або власноруч допрацьовувати зображення.

Результат проведеного аналізу окреслив основні сфери використання штучного інтелекту у образотворчому мистецтві, дизайні та архітектурі.

1. У дизайні внутрішнього середовища, а саме інтер'єрів, штучний інтелект здатний створити необхідний простір у різних масштабах та пропорціях. Концепт і попередні візуалізації (на запит) можуть сформувати різні площини, об'єми, стіни, вікна, двері, на сьогоднішній день це не проблема для нейромережі. А наповнення інтер'єрів різними об'єктами, меблями, декором у виконанні найрізноманітніших стилів інтер'єрів, починаючи від стилю "бароко" і закінчуючи стилем "лофт" – являється цілком реальним завданням для нейромережі [9]. Типи і методи освітлення сцени інтер'єру – штучне точкове або природне освітлення сонцем, всі ці параметри можна втілити у своєму концепт-проекті. Але на жаль, на сьогоднішній день досить важко дотримуватися точних параметрів приміщення і їх масштабність щодо реального проектованого об'єкту. Тому, в дизайні інтер'єрів без досвідченого втручання професіонала та детального допрацювання, практично неможливо створити реальний проект за допомогою тільки нейромережі, тому згенеровані зображення залишаються на рівні концептів та ескізів.

2. У дизайні обладнання інтер'єру. Креативність підходу у формуванні концепт-проектів за допомогою штучного інтелекту дозволяє створювати унікальні дизайнерські рішення об'єктів інтер'єру – меблів та декору інтер'єру. За попередньо створеним запитом можна отримати візуалізацію бажаного крісла, дивана, люстри, торшера, різної фурнітури, також об'єктів декору, таких як глечики, вази, озеленення, картин, інсталяцій та унікальних текстур покриття стін та шпалер.

3. В архітектурі штучний інтелект займає досить сильну позицію. За допомогою нейромережі архітектори можуть формувати унікальні об'єми будівель, споруд, різні конструкції, малі архітектурні форми. Концепти будівель та споруд, створені за допомогою штучного інтелекту, можуть не обмежуватись традиційним дизайном, нейромережа дозволяє згенерувати найдинамічніші креативні форми, які розривають шаблони реальності та дозволяють розкрити волю фантазії архітектора – від приватних будинків до хмарочосів неймовірних масштабів, від альтанок та фонтанів до театрів, арен та аеропортів. Також це може бути оформлення композиційних та кольорових рішень фасадів житлових будинків та громадських будівель у абсолютно різних стилях архітектури, таких як готика, бароко, ренесанс і навіть нео-футуризм, експресіонізм та арт-деко [5].

4. У ландшафтному дизайні, також активно застосовується функціонал нейромереж. Вони дозволяють формувати і візуалізувати ландшафти різних форм з детально опрацьованим благоустроєм, озелененням і навіть з різними погодними умовами та порами року. У задуману автором візуалізацію природного ландшафтного оточення нейромережі дозволяють додавати водоймища, скелі, рівнини та пагорби, отримуючи зображення абсолютно різних форм-факторів та ракурсів, починаючи зі звичайних пейзажів, закінчуючи широкими панорамами та візуалізаціями з висоти у різних композиційних та кольорових рішеннях. Також можливе застосування нейромережі у містобудуванні зі збереженням естетики, ритміки та колористики, образу та форми ландшафту [4].

5. У скульптурі також активно використовується штучний інтелект. Він здатний створювати неповторні об'єми і форми з різних матеріалів і текстур. У формуванні скульптури можна досягти найкреативніших і експериментальних результатів. Згенерувати скульптури з металу, або скла, пластику або дерева в різних стилях і варіаціях. Нейромережа здатна створювати скульптури різного виду та жанру – від античної статуї до декоративних форм та інсталяцій [10].

6. У сфері художніх практик (зокрема у рисунку та живописі, комп'ютерній графіці) штучний інтелект почав взаємодіяти з мистецтвом ще з початку свого існування, впливаючи на розвиток нейромереж у даних видах образотворчого мистецтва. Завдяки штучному інтелекту в живописі є можливість створення та генерування своїх робіт у різних стилях, як сучасних так і історичних, на прикладі світових класиків, при цьому використовуючи характерний стиль якогось популярного художника [2]. У рисунку є можливість створювати свою роботу в різних графічних подачах з урахуванням різноманітних технік і матеріалів, починаючи від олівця, закінчуючи пастеллю або вугіллям [15].

Людей творчих професій, які працюють у різних сферах образотворчого мистецтва поєднує один головний фактор – творчість. Кожен автор прагне зробити свій продукт оригінальним, неперевершеним та особливим. Щоб досягти бажаного результату, художник зазвичай приділяє немалу частину свого часу на розумові процеси, пошук ідеї, створення концепту, це являється дуже трудомістким обсягом роботи, але вкрай важливим і невід'ємним етапом створення кожного твору мистецтва. Саме штучний інтелект дозволяє людині вирішити ряд проблем у його творчій діяльності, а саме: 1) полегшити, сприяти розвитку та розширенню її можливостей; 2) допомогти людині у творчості на різних етапах її діяльності; 3) сприяти пошуку та генерації ідей можливого концепту і процесу проектування, довести роботу до завершеного фіналу.

Варіації та можливості застосування штучного інтелекту в різних сферах образотворчого мистецтва можемо побачити у Табл. 1.

Таблиця 1

Приклади різних видів образотворчого мистецтва, які було створено за допомогою нейромережі "Midjorney" (таблиця авторів)

№	Сфера образотворчого мистецтва	Отриманий результат
1	Рисунок та живопис	
2	Дизайн інтер'єру	
3	Дизайн декору та текстур	
4	Дизайн меблів	
5	Архітектура	
6	Ландшафтний дизайн	
7	Скульптура	

Висновки. Результати проведеного дослідження дали можливість встановити, що на сьогоднішній день застосування сучасних комп'ютерних технологій, а саме використання штучного інтелекту надає та відкриває масштабне поле для пошуку та експериментів, а найголовніше – творчого зростання. Поява штучного інтелекту здійснила революцію у формуванні та пошуку основних концептів ідеї для архітекторів та дизайнерів, подала нові

підходи та ідеї, оптимізувала та спростила трудомісткі процеси, а також відобразила потенціал спільної роботи людини та комп'ютерних технологій. Найближче майбутнє всього мистецтва – симбіоз геніальності та креативності мислення людини та неймовірної обчислювальної потужності і функціоналу штучного інтелекту. При взаємодії цих двох глобальних факторів, на сьогоднішній день можна створювати по-справжньому унікальні твори мистецтва, які не втратять своєї актуальності із впливом часу.

Список використаних джерел

1. Brouwers, S. Creatives on Creativity: 44 Creatives in Conversation with Steve Brouwers. *Uitgeverij Luster*, 2021, 360 p.
2. Cumming R. Art: A Visual History. *DK*, 2015, 416 p.
3. DK. How Stuff Works. How Technology Works: The Facts Visually Explained. *DK*, 2019, 256 p.
4. Girot, C. The Course of Landscape Architecture: A History of our Designs on the Natural World, from Prehistory to the Present. *Thames & Hudson*, 2016, 304 p.
5. Glancey, J. Architecture: A Visual History (DK Ultimate Guides). *DK*, 2017, 416 p.
6. Granet, K. The Business of Design: Balancing Creativity and Profitability (business and career guide to creating a successful design firm). *Princeton Architectural Press*, 2011, 208 p.
7. Green, S.U. You Are an Artist: Assignments to Spark Creation. *Penguin Books*, 2020, 256 p.
8. Itten, J. The Art of Color: The Subjective Experience and Objective Rationale of Color. *John Wiley & Sons*, 1997, 160 p.
9. Lewis, A., Chen C. Made for Living: Collected Interiors for All Sorts of Styles. *Clarkson Potter*, 2020, 288 p.
10. Liebson, M. Direct Stone Sculpture: A Guide to Technique and Creativity. *Schiffer Publishing Ltd*, 1991, 160 p.
11. Midjourney. Independent research lab exploring new mediums of thought and expanding the imaginative powers of the human species. URL: www.midjourney.com (date of application 18.09.2023).
12. Pylypchuk, O., Polubok, A., Krivenko, O., Safronova, O., Kosenko, D., Avdieieva, N. (2021). Developing an Approach to Colour Assessment of Works of Art with Aim to Creating a Comfortable and Harmonious Interior. Proceedings of the International Conference on Social Sciences and Big Data Application, Dec. 10–12, Xi`an, China. *J. Atlantis Press SARL, Part of Springer Nature*, Vol. 614, 181–187. DOI: https://doi.org/10.2991/assehr.k.211216.036.

13. Pylypchuk O.D., Polubok A.P., Avdieieva N.Yu. (2022). Using artificial intelligence to create a practical tool for interior design incorporating artwork. International scientific conference «Features of innovative development in the field of technology: the comparative experience of Ukraine and the European Union»: conference proceedings, August 5–6, 2022, Riga, the Republic of Latvia. Riga, Latvia: *Baltija Publishing*, 2022, 10–13. DOI: https://doi.org/10.30525/978-9934-26-230-2-2

14. Pylypchuk O.D. (2023). Development of an innovative means of harmonizing the color scheme of works of fine art and interior environment to create a comfortable space for human existence. Scientific monograph: Cultural and artistic practices: world and Ukrainian context, Section № 18, pp. 380-414. Riga, Latvia: *Baltija Publishing,* 2023, 622 p. DOI https://doi.org/10.30525/978-9934-26-322-4-18.

15. Pepper R. The Artist's Manual: The Definitive Art Sourcebook: Media, Materials, Tools, and Techniques. *DK*, 2021, 312 p. \

16. Van Uffelen, C., Braun, M. S. Contemporary Architecture: Masterpieces around the World. *Braun*, 2022, 432 p.

Anti-Plagiarism v-15.257

Максимальное совпадение с одним документом 1.0%

Словари проверки: en_US, ru_RU, uk_UA. **Ошибок в документах: 6%**

	Документ		Суммарное совпадение по Базе Данных	
ID: 122866 Название: Особливості використання природних матеріалів в інтер'єрах приміщень для оздоровлення і відпочинку Добавлено в БД: 2023-12-13 Авторы: Шендрик Руководители: Третяк Ю. Консультанты: Оппоненты:	Символы	Лексемы	Символы	Лексемы
	115107	901	2402 (2%)	36 (4%)

Источник плагиата

ID	Описание	Наличие плагиата в документе	
		Символы	Лексемы